Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 113 (1363) ♦ Субота, 22 червня 1996 року ♦ Ціна договірна

СЬОГОДНІ БУЛА ВІЙНА...

55 років тому почалася Велика Вітчизняна

Це було теж під вихідні. Ми їх так ніколи й не відгуляли — на нашій багатостраждальній землі почалася велика війна, рівної їй в історії доти не було, на карту ставилося саме існування слов'янства, та війна таки недарма названа Великою Вітчизняною. Пам'ять про неї, її правда і її міфи назавжди залишаться в генах народу, не даватимуть спокою багатьом дослідникам наступних поколінь. Кілька спроб зазирнути в ту тривожну далину — у сьогоднішньому номері нашої газети, на шостій — восьмій та десятій сторінках

ПАМ'ЯТЬ ПОХМУРИХ НЕБЕС

Цей знімок зроблено влітку тисяча дев'ятсот сорок першого року. Той чорний рік і кілька літ, що йшли за ним, були надзвичайно врожайними для фоторепортерів цілого світу. Їм було що знімати, їм вистачало роботи! Повітряні бої й загибель кораблів, торжество полководців і велич солдатів, яри, забиті трупами і майдани, заповнені радістю визволення, палаючі хати, палаючі танки і — небеса в салютах... Цей знімок — можливо, найскромніший серед мільйонів, зроблених тоді. І — найстрашніший, бо що може бути жахливішим за це: дитячі очі, звернені до небес, де ширяють бомбардувальники?

(Закінчення на 9-й стор.).

Підтримати власного виробника і Конституцію України

Суто робочою для розв'язання конкретних питань економічної політики уряду назвав свою вчорашню поїздку до Запоріжжя Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко. Після відвідин складального цеху «Мотор Січі», цехів електролізного та товарів широкого вжитку Запорізького алюмінієвого комбінату Прем'єр-міністр провів нараду з керівниками металургійних та гірничо-збагачувальних підприємств України. Він назвав їх основною галуззю, спроможною значно покращити надходження до державного бюджету.

Під час розмови з робітниками «Мотор Січі» Павло Лазаренко звернувся з проханням сприяти якнайшвидшому прийняттю Конституції України. На його думку, справа вочевидь може дійти до референдуму, який потрібно провести наприкінці вересня.

Приходьте, інвестори!

Нині Україна особливо гостро потребує широкого притоку закордонних инвестицій. Дати поштовх інтенсивному залученню іноземного капіталу в економіку нашої країни — такою є мета міжнародної Конференції приватних інвесторів і українських підприємців, яка відбудеться за сприяння уряду України та під егідою Світового банку з 25 по 27 червня у Києві, — повідомляє прес-служба Кабінету Міністрів.

В ній візьме участь 125 представників понад 90 відомих іноземних фірм та банків, які разом з українськими колегами розглянуть проблеми розвитку інвестиційних можливостей в секторах агропромисловості, машинобудування, електроенергетики, телекомунікаці та готельного господарства України.

Принципово важливим є те, що такий представницький форум вперше проходитиме саме в нашій країні. Адже його іноземні учасники зможуть предметніше оцінити інвестиційну ємність української економіки, переконатися в тому, що проголошений Президентом України курс економічних реформ є незворотним, а уряд робить і робитиме все для втілення в життя цього курсу і всіляко сприятиме реалізації конкретних інвестиційних проектів.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про продовження строку видачі громадянам приватизаційних майнових сертифікатів

З метою забезпечення умов для повного використання громадянами їх прав на безоплатне одержання в процесі приватизації частки державного майна та на підтримку звернень окремих громадян, їх об'єднань, зокрема Федерації професійних спілок України, з цього приводу **постановляю:**

Продовжити до 1 жовтня 1996 року строк видачі громадянам приватизаційних майнових сертифікатів, установлений статтею 4 Указу Президента України від 19 березня 1996 року № 194 «Про завдання та особливості приватизації державного майна у 1996 році».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 21 червня 1996 року.

Читайте в суботньому випуску:

Плановий «стоп»

Учора зупинено 1-й енергоблок Чорнобильської АЕС. Як повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» головний інженер Чорнобильської АЕС Віталій Толстоногов, блок зупинено для проведення технічного огляду обладнання, що має провадитися один раз на чотири роки.

Останнім часом потужність станції понижено практично на 50% через нестачу палива. Однак нині питання з паливом розв'язано.

Крім того, з 23 червня плановано на 50% понизити потужність 3-го енергоблоку ЧАЕС за нестачі палива. «Є й інші підстави, — повідомив головний інженер, — зіпсованість у головному циркуляційному насосі, що потребує заміни вузла».

Сьогодні заборгованість споживачів за електроенергію атомних станцій України становить близько 139 трлн. крб.

Парламентська хроніка

Верховна Рада постатейно приймає Конституцію.

Камінь спотикання поки що — мова

Ранкове засідання 21 червня

Початкові роботи передувала поіменна реєстрація, яка виявила, що у залі присутній 371 депутат.

На порядку денному — продовження розгляду проекту Конституції у другому читанні. А напередодні тривав пошук взаємоприйнятних рішень. «Однак неузгодженостей все ще залишається надто багато», — зазначив Голова Верховної Ради Олександр Мороз. Вони вихлюпнулися відразу при обговоренні основних положень проекту. Так, якщо назва Основного Закону — Конституція України — не викликала заперечень у депутатського загалу, то подальший розгляд документа збурив увесь зал. Спираючись на попередню домовленість з представниками ряду фракцій та груп, О. Мороз запропонував приступити до розгляду спершу основних засад, котрі не викликали б суперечностей у залі, а вже потім приступити до преамбули. Депутати більшістю голосів ухвалили такий порядок. Але через побоювання, що саме суперечливі положення можуть бути винесені на референдум, його не сприйняли депутати правоцентристського спрямування. Суперечка тривала довго...

Та, зрештою, дійшли згоди й продовжили розгляд проекту з обговорення преамбули.

Розкол виявили перші ж слова преамбули: «Ми, український народ...» З'ясувалося, що депутати різних політичних спрямувань тлумачать це поняття по-різному. Та після дискусії все ж таки зійшлися на несхваленні тексту, запропонованого комісією. Тобто у нас — не «український народ», а «народ України».

Зате продовження фрази — «виражаючи свою суверенну волю» — не викликало серйозних заперечень і було проголосоване більшістю у 352 голоси.

Втім, Олександр Мороз зазначив, що недоцільно ставити на голосування пропозиції, що по суті зазіхають на державний суверенітет України. Однак до його побажання депутати не прислухалися. Тому з багатьох положень депутати різних політичних поглядів не можуть дійти згоди.

Під час перерви усі фракції зібралися окремо й обговорювали, як діяти далі, які тактичні лінії своєї поведінки обстоювати. Лінії вироблено. Було б добре, якби вони сприяли налагодженню нормального процесу обговорення проекту Конституції.

Після перерви Верховна Рада досить дружно і по суті конституційною більшістю схвалила цілу низку статей Конституції. Каменем спотикання стало питання мови.

Іван ДМИТРЕНКО.

Стихією можна керувати

На засіданні постійної урядової Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій голова комісії, перший віце-прем'єр України Василь Дурдинець відзначив, що закінчення повені в Україні не означає завершення робіт щодо відвернення її наслідків, адже ряд заходів має «довгостроковий характер».

В.Дурдинець підкреслив, що завдяки спільній роботі міністерств, відомств та місцевих органів влади вдалося зробити ситуацію керованою, а збитки — мінімальними.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок висвітлення роботи Верховної Ради України по обговоренню проекту Конституції України

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Національній телекомпанії України забезпечити повну трансляцію засідань Верховної Ради України по обговоренню проекту Конституції України на каналі УТ-2 в запису, починаючи з 19 години.

2. Контроль за виконанням даної Постанови покласти на постійну Комісію Верховної Ради України законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м.Київ,
19 червня 1996 року.

Павло ЛАЗАРЕНКО: «Від проголошення економічних реформ — до втілення їх у реальне життя»

«Сьогодні, як глава Кабінету міністрів я вперше з часу призначення виношу на такий представницький і широкий загал першочергові кроки уряду щодо практичної реалізації державної економічної політики, визначеної Президентом України,» — сказав Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко, виступаючи перед слухачами Інституту підвищення кваліфікації Української Академії державного управління.

Напередодні Прем'єр-міністр уже не раз зазначав, що змін в економічному курсі не відбудеться. Ці слова були підтверджені і у виступі перед слухачами інституту, проте уже не декларативно, а через окреслення подальших стратегічних шляхів реформування економіки. Загалом глава уряду визначив **шість головних напрямів подальшої роботи Кабінету міністрів. Це:**

розв'язання проблеми наповнення бюджету;

погашення заборгованості у заробітній платі та пенсіях;

підтримка національного товаровиробника;

зменшення обсягів платіжної кризи;

структурна перебудова вугільної промисловості;

реформи в АПК.

1. Отримуючи до бюджету мізерні кошти, не можна жити «на широку ногу»

Державна скарбниця сьогодні порожня. **І є щонайменше три причини виникнення такого кризового стану.** Чи не найголовніша з них — незбалансованість бюджету, закладений у ньому прихований дефіцит. На жаль, сьогодні уряд не має можливості збалансувати цей документ інакше, задовольнити всі потреби економіки, бо від цього бюджетний дефіцит тільки збільшиться. Крім того, у цьогорічному бюджеті не враховано заборгованість бюджетної сфери у платежах 1995 року. А їх потрібно обслуговувати передусім. Чи не тому на 1 червня 1996 року заборгованість у заробітній платі бюджетним установам становила 43 трлн. крб., а в цілому по народному господарству — 242 трлн. крб. Третьою причиною є невизначеність щодо пільг за оплату енергоносіїв, які не були передбачені в державному бюджеті. Тільки за п'ять місяців поточного року для погашення різниці в цінах додатково слід відшукати 200 трлн. крб.

Прем'єр-міністр визначив **декілька напрямів виходу з цього кризового стану.**

Насамперед слід запровадити раціональніше використання бюджетних коштів. Не маючи реальних джерел надходжень, потрібно зробити максимум можливого, щоб скоротити видатки. З цією метою за 10 днів червня вдалося доопрацювати постанову Кабінету міністрів, що до цього «крутилася» в урядових кабінетах протягом семи місяців: згідно з документом, загальна чисельність апарату міністерств та відомств скорочується на 10.200 чоловік. Проведено лімітування службового транспорту. Названі заходи зменшать витратну частину на 10,8 трлн. крб. Скорочуються апарати обласних і районних адміністрацій, з наступним чітким доведенням фонду заробітної плати. Введено новий порядок закордонних відряджень, а незабаром відбудуться значні структурні зміни та скорочення в самому апараті Кабінету міністрів.

Збалансувати бюджет неможливо, якщо не зняти хаос у наданні пільг. За останні півтора року Верховна Рада прийняла 14 змін і доповнень до чинного законодавства, де так чи інакше розширювалися пільги різним верствам населення. Уряд, розуміючи необхідність збереження державної допомоги учасникам війни, інвалідам, «чорнобильцям», «афганцям» та іншим категоріям пільговиків, виступає проти втягування під «пільгову» парасолю громадян, які працюють і одержують зарплату більшу, ніж середня. І тут не повинно бути жодних політичних спекуляцій. Економічний ефект від прийняття цього рішення оцінюється в 47 трлн. крб.

Слід втрутитися в царину діяльності міністерств. Вони, отримавши можливість встановлювати пільги різним категоріям працівників, самостійно регулювати фонди споживання, подекуди стали втрачати відчуття реальності. Зокрема, накази міністра охорони здоров'я Євгена Короленка та його попередника дали можливість накручувати заробітну плату працівникам до 180-250 млн. крб. Завдяки наведенню порядку в оплаті праці вдасться заощадити 40 трлн. бюджетних коштів.

«Я хотів би зазначити, — сказав Павло Лазаренко, — що уряд залучатиме тільки неемісійні джерела покриття дефіциту». Кредити НБУ уже вичерпані в першому кварталі, тому основні кошти надходитимуть від реалізації державних цінних паперів та із зовнішніх джерел.

2. За два місяці ввійдемо в чіткий графік виплати зарплат

Павло Лазаренко наголосив на тому, що погашення заборгованості в заробітній платі бюджетним організаціям та установам і виплата пенсій пенсіонерам — питання дуже важливі. Зваживши на те, що Указ Президента № 333 від 12 травня дозволяє урядові використовувати до 80% загальних бюджетних надходжень на виплату зарплат та пенсій, можна прогнозувати, як розвиватимуться події надалі. На 1.06 заборгованість у зарплаті бюджетникам — 73,5 трлн. крб., а реально до державного бюджету протягом червня надійде 142 трлн. крб. Це дасть можливість у всіх областях, за винятком шести дотаційних, протягом двох місяців — червня і липня — вийти на показники заборгованості на рівні чотирьох тижнів. На жаль, без прийняття відповідних рішень у Верховній Раді немає нині найменшої змоги абсолютно скоротити розрив у виплатах. Тому, очевидно, розрив у 25-30 діб слід вважати сьогодні за найоптимальніший спосіб розв'язання проблеми.

Розроблено механізм виплати відпускних. Щоправда, в червні його не запустити, але протягом трьох літніх місяців проблему буде знято.

«Ми також знайдемо кошти на фінансування літнього оздоровлення дітей, — продовжив Прем'єр-міністр. — Уряд уже закінчує перерахування коштів, передбачених на ці заходи указом Президента». Також Кабінет міністрів, за словами Павла Лазаренка, виконає свої зобов'язання щодо проплати 7,5 трлн. крб. для видання підручників до нового навчального року.

3. Уряд для захисту національного товаровиробника запроваджуватиме гнучку митно-тарифну політику

Підтримку національного товаровиробника Павло Лазаренко визначив як найголовніший напрям діяльності Кабінету міністрів. Для цього запроваджується гнучка митно-тарифна політика. Уряд уже прийняв ряд постанов, що спрямовані на підтримку українського виробника, на створення таких умов, за яких той став би конкурентоспроможним на власному ринку.

Нагальну потребу введення таких заходів Прем'єр-міністр проілюстрував на прикладі горілчаної та тютюнової галузей. Ще зовсім недавно масові надходження до бюджету здійснювалися від реалізації горілки та тютюнових виробів. А за п'ять місяців 1996 року в Україні на 73 державних та кількох недержавних спиртових заводах, а також на 140 лікеро-горілчаних вироблено 7% горілки від рівня 1993 року. Проте ніхто не скаже, що українці стали менше вживати спиртного. Отже, проблема потребує розв'язання.

«До речі, — зазначив Прем'єр-міністр, — часто держава втрачає, м'яко кажучи, через чиновницьку недбалість». Зокрема, рішенням Податкової інспекції від 25.12.95 р. визначено, що власники алкогольних напоїв визначають самостійно ціну та суми акцизних зборів на харчовий або етиловий спирт, виготовлений в межах України з використанням давальницького спирту. Тільки через прийняття даного рішення протягом п'яти місяців бюджет втратив 756 млн. доларів.

Другий бік проблеми: за підрахунками, які зробив Держмитком, загальна сума податків, не сплачених суб'єктами підприємницької діяльності, що мають пільги, становила 139 трлн. крб, з них — з ввізного мита — 18.8 трлн. крб., з акцизного збору — 87,3 трлн. крб., з ПДВ — 33,9 трлн. крб. Суб'єкти підприємницької діяльності мають пільги в основному на підставі Закону «Про статус і соціальний захист громадян України, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Саме довкола можливості імпортувати алкоголь та тютюнові вироби точиться постійна боротьба у Верховній Раді, чиниться лобістський тиск зацікавлених кіл. Вартість цих рішень тільки за п'ять місяців — 139 трлн. крб.

Щоб виправити становище, найближчим часом буде внесено пропозиції для прискорення введення внутрішньої акцизної марки, транзитної стрічки. «Поряд з цим, — зазначив Павло Лазаренко, — будемо чітко й конкретно інформувати населення про втрати держави через прийняття тих чи інших поправок. Це, сподіваюся, дасть можливість нам зняти ті пільги, які сьогодні масово використовуються не за призначенням». Прем'єр-міністр при цьому додав, що ніхто не заперечував би проти пільг, якби їх мали «чорнобильці».

4. Пом'якшення платіжної кризи здійснюватиметься не за рахунок резервів держави, а через реструктуризацію підприємств, реальне стимулювання виробництва

За станом на 1 червня кредиторська заборгованість перевищила 4,5 квдрлн. крб. і за 5 місяців поточного року зросла на 48%. Щоб звести її обсяги до оптимального — з точки зору макро- та мікроекономіки — **рівня, прийнято пакет документів,** якими передбачено:

поповнення обігових коштів підприємств за рахунок 10 відсотків балансового прибутку, що звільняється від оподаткування;

відстрочення до 1 грудня сплати заборгованості у платежах до бюджету;

реструктуризації заборгованості за спожитий газ, поставлений з Російської Федерації;

звільнення від сплати пені за невчасні розрахунки боржників між собою та перенесення терміну повернення наданої фінансової допомоги;

збільшення до 15-25 відсотків суми коштів на невідкладні потреби підприємств;

проведення індексації балансової вартості основних фондів.

За експертними розрахунками, сумарний ефект від реалізації цих заходів перевищить 1 квдрлн. крб.

(Закінчення на 13-й стор.).

Людмила КОХАНЕЦЬ, Світлана ПИСАРЕНКО, «Голос України»

Вибори Президента Російської Федерації

Життя — театр. А претенденти — актори

Виборча кампанія в особах і ляльках

— Я бачив у сні, що якийсь генерал прийшов і каже: «Я готовий стати міністром оборони». Уявляєте, до якої ницості опустився (голосом Грачова).

— Так, міністром оборони — це, розумієш, не всякий зможе. Тут є куди опускатися (голосом Єльцина).

— Міністром оборони? Хрін вам! Ви міністрами оборони самі в мене будете. Міністрами оборони — всі до єдиного. Налопались, розтаскали країну по шматках, влаштувалися на уламках президентами працювати. Фальсифікують чи ні, це мене не хвилює. Головне, щоб я був президентом (голосом Лебедя).

З телепередачі «Ляльки» 15 червня, НТБ, Москва.

У березні минулого року, тоді ще командувач 14-ї російської армії, Олександр Лебедь в інтерв'ю «Голосу України» ухилився від прямої відповіді на пряме запитання, чи збирається він у недалекому майбутньому балотуватися в президенти Росії, але власним баченням ролі лідера поділився охоче: він, за словами генерал-лейтенанта, має вивести державу з «площини безглуздого і нещадного російського бунту». Претендент на посаду президента Олександр Лебедь, запливаючи в передвиборчий марафон, визначив чіткі лоції: «Єльцин — свобода без порядку, Зюганов — порядок без свободи, Лебедь — свобода і порядок». Відставний генерал поцілив у «яблучко»: свобода і порядок — найкраще гасло не лише для «загадкової російської душі».

Зранку 17 червня політичний аукціон у Кремлі привернув ще більшу увагу політиків і журналістів, ніж сам хід голосування напередодні. Якщо його результати в принципі піддавалися прогнозам, то підвищений попит на аутсайдерів, особливо «бронзового призера», жорстка конкуренція між двома лідерами за акції третього викликали неоднозначні оцінки й передбачення. Втім, блискавичні укази президента від 18 червня про нові призначення й відставки у найвищих ешелонах влади промовисто свідчать, чим закінчився торг. Чим закінчаться вибори — й надалі величезний знак запитання. Історія «безглуздих і нещадних російських бунтів» не раз доводила, що після бунту душа вимагає порядку. Свобода в Росії — річ здавна неліквідна. Лебедь, котрий примкнув з «порядком» до «свободи» Єльцина, – далеко не гарантія, що його 15 відсотків не проголосують за подвійний «порядок». Принаймні частиною їх. Це тільки килимний російської політики в жовтогарячому мундирі може стверджувати про керованість електорату Лебедя... зі штабу ЛДПР. Сам Олександр Іванович не так категорично оцінює свій вплив на виборців, про що й заявляє з прямотою військового.

До речі, мало відомо, що Борис Єльцин намагався влаштувати торги ще напередодні виборів. 15 червня Борис Миколайович ошелешив публіку сенсаційним повідомленням на межі яснобачення: він знає... ім'я президента 2000 року. Дар яснобачення, звичайно, «відкрив» і ближчу перспективу: «Зараз ще є президент, котрий, безумовно, попрацює нормально. Це — Єльцин». Але, на думку автора прогнозу, треба готуватися не лише до 16 червня, а й до наступних виборів, коли до влади прийде людина авторитетна, знана в народі, одне слово, людина, яку люблять усі росіяни. Борис Миколайович готовий стати наставником цього майбутнього президента, але... «На його місці я зняв би свою кандидатуру, й наступного разу він, без сумніву, був би прохідний...» До езопової мови Єльцин вдавався публічно. За інформацією з компетентних джерел, поза кулісами Борис Миколайович займенників не вживав: людина, яку люблять усі росіяни і Борис Миколайович особисто, — Олександр Лебедь. Одна фаворит кандидатури не зняв. Не скористався з цієї «поради» і Григорій Явлінський. Увечері 15-го президент з жалем констатував: «На жаль, демократи не змогли об'єднатися. Кожен дуже високо себе оцінює».

Демократи російські, як і демократи взагалі, об'єднуються за п'ять хвилин до розстрілу або до чергового ГКЧП. Оскільки на 16-те, за донесенням агентури, такої поважної акції не планувалося, Єльцин, Явлінський і Лебедь розійшлися по своїх «демократичних квартирах».

Нова постать на політичній арені, не заплямована випарами кремлівської кухні, Лебедь справді виявився птахом, здатним набрати висоту. Допомогли йому злетіти й молодість, мужність, сила (претендент № 3 в Тулі й Іваново вийшов на перше місце. Солідарність десантників зрозуміла, втім, даруйте, симпатії ткаль також пояснити просто). Лаконічна й без похвальби фраза: «Одну війну я вже зупинив» підганяла до виборчих дільниць тисячі солдатських матерів, котрі з жахом чекають на страшні звістки з Чечні. Знявши камуфляж, відставний генерал, здається, залишив у Придністров'ї важкий погляд з-під брів, солдафонство зовнішнього вигляду, рубані фрази. В костюмі політика Олександр Лебедь викликає далеко більшу симпатію. І значно більше запитань і роздумів.

У Росії вже був кумир — генерал. Чим закінчився шлях Олександра Руцького у великій політиці, всім відомо. Генерали доволі швидко набирають у ній висоту і доволі швидко ламають крила. Тактика рукопашного бою в інтер'єрі політичного інтриганства, як правило, обертається втратою «живої сили». Рішучі дії новопризначеного секретаря Ради безпеки РФ, особливо в контексті останніх московських подій — викритті ГКЧП-3, якеначебто насправді виявилося банальною пиятикою на честь відставного міністра оборони, відставка цілої обойми ще вчора дуже впливових осіб наводять на думку про майстерно поставлений спектакль із залученням нових акторів. Чим обернеться для них зіграна роль — пожива для роздумів. Сам Лебедь на прес-конференції заявив: йому «однаково, в якого президента керувати Радою безпеки». Головне, що не дасть кинути Росію в безодню бунту.

— А що там з виборами? (голосом Єльцина).

— Та все нормально. Ваша програма найкраща, вам і президентом бути (голосом Філатова).

— Так? А чим моя програма від інших відрізняється?

— А тим, що в ній немає нездійсненних обіцянок. Там взагалі жодних обіцянок немає...

— Оце правильно. А то, розумієш, дехто наобіцяє, а потім не хоче виконувати.

— Точно. Комуністи ось усе обіцяють, обіцяють. Гроші в багатих відберемо, СРСР відновимо, іноземний товар заборонимо...

— Ось чим ми від них відрізняємося. Вони, розумієш, тільки обіцяють, а ми це все виконаємо.

З телепередачі «Ляльки».

Борис Єльцин, незважаючи на величезну пропагандну машину, що працювала на нього по день виборів включно, на власні зусилля (претендент № 1 буквально зробив кульбіт, щоб повернутися до зразка 1991 року — улюбленця народних мас), на величезні кошти, вкладені у виборчу кампанію, вочевидь вичерпав свої «демократичні можливості». Ні танцями, ні запрошенням «звертатися запросто до нього, якщо виникають якісь питання», ні здоровим способом життя справі не зарадити. Тож появився московський таксист, який переконував нас: і без мого голосу все буде зроблено як треба — переможе Єльцин. Громадяни суб'єктів Російської Федерації чекають не обіцянок, а конкретних зарплат. На всі суб'єкти в казні не вистачає. Там, де не вистачило, і проліг знаменитий «червоний пояс».

Між іншим, про фінанси. За агентурними даними «Служби безпеки народно-патріотичних сил» (це не виключає і Олександр Руцькой, довірена особа Геннадія Зюганова на виборах), саме ними пояснюється причина недавнього бліц-візиту Черномирдіна в Україну. Гроші на проведення єльцинської виборної кампанії вичерпано, стверджують «таймяки» Зюганова, і Москва поставила жорстку вимогу: надати кошти за рахунок погашення українських боргів. До Москви з Києва було відправлено літак з 200 мільйонами готівкою. Якщо й українські побратими лідера КПРФ шанують принцип: «Не вчіть мене жити, краще допоможіть матеріально», в Україні з'являється шанс розквитатися з усіма боргами ще до кінця виборчої кампанії в Росії.

— А точно мене оберуть? (голосом Зюганова).

— А кого ж іще? (голосом Руцького).

— Та вони ж фальсифікують...

— І нехай, а в нас на руках будуть справжні результати голосування.

— А що, вже готові?

— Підраховують.

— Та ми ж іще не голосували?

— А ми за народним російським прислів'ям живемо: «Готуй сани влітку, а результати — до виборів».

З телепередачі «Ляльки».

Майже 32 відсотки голосів Зюганова належать людям, невдоволеним зміною економічного становища, нездатним пристосуватися до нових умов, людям, як здавна казали на Русі, «обиженным». Якщо Геннадій Андрійович і надалі обіцятиме комунізм, пророкують аналітики, більше від цієї норми скривджених він не набере. Мовляв, значно дійовіша в Росії ідея патріотизму. Під цей прапор стануть навіть противники «експропріації експропрійованого». Втім, на прес-конференції претендент № 2 роздратовано апелював до гострих на язик журналістів: я в комунізм нікого не кличу, не треба лякати нашим приходом. Усі ми — діти Росії, і в нас спільні проблеми: відбудувати вітчизняне виробництво, дати нове дихання заводам і фермам, розгромити злочинність, відродити національну духовність... Одне слово, перелік завдань і справді благородних за змістом і близьких серцю кожного росіянина. Таких близьких, що далеко не кожен, опускаючи 3 липня бюлетень, замислюватиметься над формулою: як тільки Зюганов розв'язуватиме ці завдання, якими черговими катаклізмами обернеться для Росії нова боротьба за «світле завтра».

—Отче наш, що є на небі, упокой, Господи, душу раба Твого, Бориса-аа, Пресвята Богородице, помолися за упокій раба Божого Геннадія-комуніста, за упокій раба Божого Григорія-економіста, святий ангеле і архангеле, за упокій раба Божого Михаїла, Святослава. Упокій, Господи, душу грішну раба Твого Юрія і раба Твого цього, як його, забув однозначно, не пам'ятаю, «Ферейн»... ні, не «Ферейн», ну, коротше, Господи, ти мене зрозумів? (голосом Жириновського).

З телепередачі «Ляльки».

Інтелектуал Явлінський, відтягнувши на себе майже 7,5 відсотка, вкотре не прорвався на передню позицію великої політики, так і залишившись в історії «аутсайдером в яблуках». Освіченість і професіоналізм не мають широкого попиту. У Григорія Явлінського ще й репутація політика, якому завжди щось заважає виконати обіцяне; вічне нарікання на перешкоди вже стало темою для московських дотепників. Крім того, надмірна інтелігентність нашого земляка не популярна у простого народу, а гіпертрофована самовпевненість дратує інтелігентів.

«Вибори фальсифікують, однозначно фальсифікують. Якщо не один кандидат, так інші, а скоріш за все — всі одразу. І я зі свого боку готовий запропонувати посильні послуги (голосом Жириновського)».

З телепередачі «Ляльки».

Під час президентської гонки Володимир Вольфович просто на очах виборців міняв своє обличчя. Це виявлялося не лише у зміні костюма — яскравочервоного на яскраво-жовтий, що надовго запам'ятовується. Ні, змінювався і його імідж. Жириновський якось поступово перестав, можливо, тимчасово, бути джерелом екстремізму, такого потрібного в Росії, щоб тримати електорат з відкритим ротом, щоб прибічники відчували, як сказано у передвиборчому плакаті цього кандидата, «надію і опору». Але клоунадність іміджу Жириновського безпосередньо напередодні виборів змінилася серйозним зверненням за підтримкою до комуністів, нагадуваннями їм про те, що вони, рядові, завжди залишалися обдуреними. А те, що заявив Володимир Вольфович опівночі в інформаційному центрі авторам цих рядків: «Україну годувати не будемо, а ось пивка поп'ємо разом», — для російського виборця, глибоко переконаного в тому, що Росія-таки є годувальницею, –це золоті слова. І підтримка Жириновському й після виборів, безумовно, забезпечена. Володимир Вольфович, мабуть, все-таки, розуміючи, що посада президента для нього недосяжна, на наше запитання про те, чи сподівається він після перших підсумків голосування, що стали відомі вночі з 16 на 17 червня, на зміну ситуації, сказав: «Безперечно, ситуація зміниться. І не обов'язково на мою користь, просто все зміниться...» Взагалі так і сталося, якщо аналізувати події в Москві після виборів.

Утім, нішу Жириновського у привернення уваги до своєї персони зайняв його ровесник — також 50-річний і також думовець, і також Володимир – Бринцалов, лідер так званої Російської соціалістичної партії. З'явившись в інформаційному центрі вже під ранок із своєю дружиною Наташею, він весело вихвалявся журналістам: «У нас усе гаразд, у нас діти доглянуті, а ми ось добре повечеряли, розпили пляшечку винця за 5 тисяч доларів, ось приїхали подивитися...» Наше запитання про те, якими Володимир Олексійович бачить подальші зв'язки Російської соціалістичної партії з Соцпартією України, застало Бринцалова зненацька: загальними фразами він став розповідати про те, що з усіма слов'янськими народами у нього дружба і братання. Ми попросили уточнити саме про партійні зв'язки. І змусили пана-товариша Бринцалова відверто признатися:

—З Соціалістичною партією України, на жаль, ми ще не встигли налагодити зв'язки. Адже наша партія організувалася тільки 27 квітня. Мало часу минуло.

І ця фраза ніби відкриває карту передвиборчої версії Бринцалова: партія була створена під вибори Президента. Втім, за всієї розбитної і шокуючої електорат поведінки, він не може не культивувати несерйозне ставлення до кандидата, російські соціалісти висунули сміливі і зрозумілі всім цілі і завдання. Мета партії — боротьба з бідністю. Політична платформа заперечує тільки вкрай агресивні радикальні політичні погляди, а коли Володимир Бринцалов як кандидат у Президенти одержав зовсім малу кількість голосів своїх прихильників, він заявив: «Не звикли люди до багатства». А він не тільки звик, а й на кожному кроці це підкреслює, чим викликає лише роздратування електорату і нерозуміння його причетності до ідей соціалізму. Дратує навіть те, що в передвиборчу гонку він особисто не вклав жодної копійки. Що знає,

(Закінчення на 13-й стор.).

У номер

● *Київ*

«Створімо сучасну українську патріотичну пісню»

Під таким гаслом Всеукраїнська музична спілка та Український культурний центр (США) при сприянні Національної радіомовної компанії України оголосили вокально-хоровий конкурс, присвячений 5-й річниці незалежності Української держави. Конкурс, що триватиме до 1 грудня 1996 року, проводиться за номінаціями: кантати, хори, хорові поеми, пісні, пісні-марші, солоспіви. Вокально-хорові твори за ідейним спрямуванням мають відображати теми національної консолідації патріотичних сил України в 1918-22 роках, проголошення Української держави 1918 року, змагань ОУН та УПА за незалежність України, життя і трагічні випробування шести-, семидесятників, розбудову сучасної Української держави. Визначатиме переможців журі, очолюване Анатолієм Авдієвським (Україна) та Петром Потапенком (США). Для відзначення конкурсантів встановлено 6 перших премій у розмірі від $1000-$3000 кожна, 6 других премій ($500-$700), 8 третіх премій ($200-$400). Твори на конкурс подаються до оргкомітету під авторськими девізами за адресою: 252004, Київ, Пушкінська, 32, Всеукраїнська музична спілка, тел. (044) 225-2000, 224-4961, факс 224-2260.

● *Луганськ*

«Донецька Швейцарія»

На території Антрацитівського району розпорядженням керівника Луганської держадміністрації Геннадія Фоменка утворено ландшафтний заповідник «Бокове-Платове». На несподіваному для степового краю гірському ландшафті площею 598 гектарів багато різнотрав'я: ковила, чебрець, сон-трава, дев'ясил. Тут обмежено господарську діяльність, заборонено розорювання земель. «Донецькою Швейцарією» назвав Чехов цей край під час свого перебування.

Привітання тижня

Роман ВАРНИЧ, журналіст

Білл Клінтон у Тернополі ніколи не був, та про «Ватру» знає

Президент США Білл Клінтон надіслав листа в Тернопіль, на адресу місцевої світлотехнічної компанії «Ватра». У ньому — пам'ятна фотографія президента з автографом і вітання тернополянам.

«Перебуваючи на порозі XXI століття, народи світу мають історичну змогу змінити й розширити глобальну економіку. Підтримуючи вільну і відкриту торгівлю між народами, ми можемо допомогти процесам оновлення, поліпшити орієнтацію на запити споживачів і сприяти зростанню добробуту на всій планеті», — сказано в привітанні. І далі найголовніше: «Демонструючи продукцію, досліджуючи потенційні ринки і сприяючи новим зв'язкам між американськими бізнесменами та їхніми колегами з України, ви вносите вклад у реалізацію цієї ідеї, оскільки такі зусилля в сфері розвитку приватного сектора є ключем до нових можливостей й економічного зростання найближчими роками».

Чим викликана така увага Білла Клінтона до українського підприємства? Річ у тому, що недавно «Ватра» удостоєна престижної міжнародної відзнаки за успішне економічне виживання і розвиток в умовах соціально-економічної кризи. Фундатором цієї нагороди стала програма «Посли американського народу», почесним головою якої і є Білл Клінтон.

Візит тижня

Людмила ФІСЮН, «Голос України»

Візьмемо світле, залишивши тіні?

АСКАР Акаєв не випадково згадав рядки з таким змістом із поезії Бориса Олійника, розпочинаючи дружню ділову розмову з українськими парламентаріями під час свого перебування в Києві.

По-перше, поруч із Головою Верховної Ради Олександром Морозом сидів сам автор — голова парламентської Комісії у закордонних справах і зв'язках з СНД Борис Олійник. А, по-друге, Аскар Акайович, який не новачок ані в політиці — обраний вдруге Президентом, ані в логіці — тривалий час очолював Академію наук республіки, чудово розуміє ставлення України до тих структур, куди вступив Киргизстан, і до тих документів, які підписав із Росією...

Справді, не варто очікувати, що Митний союз кількох країн СНД (серед яких і Киргизстан) та специфічний договір з Росією, Казахстаном і Білоруссю, додали теплоти і щирості в україно-киргизькі відносини. Як і економічної вигоди, точніше раціональності.

Але те, що власне політичними амбіціями ситий не будеш, — давно вже не одкровення. Чи випадково Президент Киргизької Республіки прибув до Києва в період президентських виборів у Росії?..

Коли киргизькі дипломати розповідали про всенародну любов до Акаєва, вони не кривили душею. Підтвердження цього — безперечна більшість голосів громадян, які вдруге отримав під час президентських виборів. Безсумнівно, мудрий керівник і добрий дипломат. Пам'ятаю, коли вийшов з літака в Борисполі і, привітавшись із Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, який зустрічав біля трапу, високий гість ще здалеку сердечно привітався з українськими журналістами, шанобливо по-східному поклонившись. Згодом підійшов поспілкуватися, хоча офіційний протокол цього не передбачав...

«Ми не уявляємо життя без українців», — запевнив одразу, вносячи у традиційний протокол, можливо, навіть надто приятельські нотки. І відверто розповів про мету візиту. Піднісши Україну на пріоритетне місце у зовнішній політиці, возвеличивши наші переваги і достоїнства, згадавши понад 90 тисяч українців, перші з яких понад 130 років тому поселилися на киргизькій землі.

І цього разу наша держава не розчарувала високого гостя. Засвідчує це об'ємний пакет підписаних угод: їх вісім, навіть більше, ніж прогнозували. Про розвиток економічного співробітництва, виробничої кооперації, про співробітництво в галузі науки і технологій, атестацію наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, фізичної культури і спорту, освіти, стандартизації, метрології та сертифікації; про принципи співробітництва та постачання авіаційної техніки у 1996 та на період до 2001 року. Нам постачатимуть електроенергію, а ми — обладнання для електростанцій, продовольчі товари тощо. Найближчим часом також розв'язуватимуть питання про взаєморозрахунки.

...Із минулого взяли світле, а тіні залишили. І підписали новий Договір про дружбу та співробітництво. Підтвердили світові ще раз: уміємо цінувати добро і самі його творитимемо, якщо до нас ідуть із відкритою душею. А кордони — не перешкода.

Сергій ВЛАД, незалежний оглядач

Долар як прийшов, так і піде. А гривня має залишитися

Гроші тижня

НА ЦЬОМУ тижні спостерігачі-аналітики на ринку капіталів зафіксували присутність доларів з Російської Федерації у значно більших обсягах, аніж звичайно.

Дехто з фінансистів навіть підрахував, що протягом трьох останніх місяців на український ринок надійшло близько двох мільярдів доларів США.

Нічого дивного. Аби убезпечити себе від малопрогнозованих результатів президентської виборчої кампанії, «нові росіяни» шукають прихисток своїм капіталам. На українському ринку, судячи з усього, той прихисток вбачають в облігаціях внутрішньої державної позики та цінних паперах стратегічно важливих підприємств, які підлягають приватизації за окремою програмою уряду. Питання в іншому: чи надовго затримається цей капітал в Україні? На думку керівника управління ринками і біржами Віталія Мигашка, все залежатиме від того, як швидко уряд долатиме економічну кризу. З ним важко не погодитися. Адже чергове прискорення на цьому шляху пов'язане саме з фінансовою стабілізацією, про яку йдеться вже не перший рік. Проте досягти бажаного не вдається, з огляду на багатотрильйонні неплатежі, надмірний дефіцит бюджету, безупинні інфляційні очікування. Тим часом досьогодні уява багатьох керманичів економічних міністерств захист вітчизняного виробника пов'язує з емісіями Національного банку під урядові кредити. Та скільки не друкуй грошей, а якщо за них не відповідати матеріально, — не вистачить. З огляду на це, кадрові переміщення в уряді, до яких вдається Прем'єр-міністр Павло Лазаренко, просто-таки надихають. Адже міністра фінансів Петра Германчука замінив не хто інший, як керівник фінуправління Запорізької облдержадміністрації Валентин Коронецький, який практично втілював у життя схему товарного кредитування сільськогосподарських підприємств під посівні кампанії. І вельми успішно, оскільки добре знає ціну грошам.

На цьому ж тижні каналами «Інтерфакс-Україна» надійшло повідомлення про бажання Президента країни до кінця року ввести нову грошову одиницю. Схвальне, та чи здійсненне бажання?! За наявного дефіциту бюджету, інфляційних очікувань (на порозі лібералізації цін на житлово-комунальні послуги і електроенергію), за скрутної фінансової кризи! Якщо навіть американський долар з Росії піде з нашого ринку, як і прийшов, то дуже імовірно, це півбіди. Не трапилося б такого з гривнею!

Рейтинг тижня

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

Четвертий поріг КДІКу

Ректор Київського Державного інституту культури професор Михайло Поплавський влаштував прес-конференцію з нагоди акредитації КДІКу за найвищим — четвертим — рівнем підготовки фахівців. Це рішення винесене Державною акредитаційною комісією Міносвіти (комісія, за іронією долі, теж була четверта — отак прискіпливо вивчали діяльність інституту).

Що таке «четвертий рівень»? Якщо коротко, це вже не місцевий, а міжнародний клас і стандарт освіти. КДІК має магістерську програму навчання — така в Україні є, здається, лише в Економічному університеті (колишній КІНГ). До речі, «четвертий рівень» дає Інститутові культури можливість стати університетом. Та він і так вже нагадує університет: окрім традиційних бібліотечних, режисерсько-хореографічних та музичних кафедр, тут з'явилися кафедри менеджменту, етнокультурології, соціології культури й навіть відділення паблік-рілейшенс, чого в нас досі не було близько...

На фото: професор Михайло Поплавський, ректор КДІКу.

Валерій ДРУЖЕНКО, «Голос України»

Дайош сертифікацію на тлі загальної європеїзації!

Гасло тижня

З ПЕРШОГО липня цього року в Україні запроваджується обов'язкова сертифікація комплектувальних і запасних частин до дорожньо-транспортних засобів (ДТЗ). Досвід світового автомобілебудування засвідчує: якість і властивості машини передовсім залежать від якості комплектувальних. Цьому, зазначалося на черговому засіданні колегії Держстандарту України, де обговорювали проблеми сертифікації дорожньо- транспортних засобів, у провідних європейських країнах приділяють уваги аж ніяк не менше, як збиранню самих машин.

З появою автомобіля людство поділилося на два табори — водіїв і пішоходів, а також, на жаль, на потенційних смертників і вбивць. Щороку в горні дорожньої війни в Україні гине 7 тисяч чоловік. На цьому полі бою не буває переможців. Причини, що призводять до масових трагедій, найрізноманітніші: пияцтво, недбалість... Одна з них — невідповідність дорожньо-транспортних засобів вимогам безпеки. Передовсім це стосується автомобілів вітчизняного зразка.

Статистикою, яка, як відомо, знає все, достеменно встановлено: через цю невідповідність торік держава втратила 130 своїх громадян. Ще 754 опинилися на лікарняних ліжках. Незважаючи на те, що з 1991 по 1995 рік споживання пального зменшилося вдвічі, тих, хто зазнав поранень внаслідок дорожньо- транспортних пригод (ДТП) поменшало за той самий період на 6 відсотків, а загиблих — на 16. Інакше кажучи, коли 5 років тому на кожних 10 тисяч літрів витраченого пального простилися з життям 6 чоловік, то нині — 13. Сумно, але за кількістю смертей на дорогах Україна серед лідерів. ДТП, що мають фатальний кінець, трапляються тут у 3—9 разів частіше, ніж у країнах Європейського Союзу. На 100 поранених у нас гине 18 чоловік, а в США — 1,3, в Англії — 1,7, в Німеччині — 2,2, в Чехії та Словаччині — 4,5.

Проте не лише дорожньо-транспортні пригоди — наслідок низьких вимог до технічних характеристик під час виробництва наших авто. Невідповідність ДТЗ європейським стандартам завдає величезних збитків навколишньому середовищу. До того, машину, що не має сертифіката міжнародного зразка, не може бути залучено для перевезень в інші країни. І звичайно, такому автомобілю заказано вихід на західного споживача.

Нині конкуренція за ринки збуту, відзначалося на колегії, зводиться до боротьби наших автозаводів за власне існування: майже 50% комплектувальних виробники вітчизняних машин отримують з Росії, поставляючи натомість готову сертифіковану продукцію. Поки що ця система працює багато в чому завдяки тому, що на території північного сусіда здебільшого діють державні стандарти колишнього СРСР, які задовольняють наші ДТЗ. Однак водночас вони далекі від сучасних міжнародних стандартів.

За словами Анатолія Різка, керівника відділу сертифікації, ДТЗ України будь-якої миті можуть залишитися навіть без такого експортного ринку. Адже Москва нинішнього року ухвалила рішення терміново перейти на Правила Європейської економічної комісії ООН з ДТЗ. Щоб залишити за собою можливість експортувати готову продукцію, автовиробники вже сьогодні мають думати про перехід на правила ЄЕК ООН. А надалі — наближатися до вимог Директив Євросоюзу. На цьому шляху без сертифікації комплектувальних і запасних частин не обійтися.

Прогнози тижня

Селянин у борг хліба не дасть. Рахувати вже навчився

Якщо п'ять-сім років тому Україна мала до 110 тисяч зернозбиральних комбайнів, то тепер їх зосталося майже на третину менше. Та з тих, мабуть, половину треба списати. Про це сказав віце-прем'єр-міністр Михайло Зубець, виступаючи в Сімферополі на нараді керівників агропромислового комплексу. Ось чому Україна закупила уже 100 комбайнів «Джон Дір». Цілком ймовірно, що з допомогою відкритої німецької кредитної лінії вдасться придбати ще 200 комбайнів. «Ми сподіваємося, що до початку жнив матимемо 900-1000 комбайнів високого класу, — наголосив віце-прем'єр-міністр. — Комбайни працюватимуть груповим методом і переїжджатимуть з одного господарства в інше».

Торкнувся Михайло Васильович і проблеми державного замовлення на хліб. Укладено контракти з господарствами на п'ять мільйонів тонн зерна, яке потрібне Україні. На жаль, сьогодні держава проплатила лише третину державних замовлень. Отож, на думку віце-прем'єра, держава може й отримати лише третину хліба від запланованого, якщо не будуть проплачені всі укладені контракти. Адже тепер господарства просто змушені закладати свій майбутній урожай і за техніку, і за пальне, без чого неможливо зібрати хліб.

М. Зубець закликав спеціалістів агропромислового комплексу розпочати інтенсивну підготовку до сівби озимих. Щоби не повторити минулорічний «успіх», коли Україна зібрала найменший урожай за останніх 17 років. Отож, треба подумати, які найліпше застосувати технології, подбати про техніку і міндобрива, щоби не посіяти в пусту землю. «Думаю, — продовжив віце-прем'єр, — що найближчим часом ми зберемося в Донецькій області, де ознайомимося з тамтешньою нульовою технологією обробітку грунту і посіву ряду культур. У донецьких хліборобів є значні набутки в цьому плані. Зокрема, суттєва економія пального, дуже добрі технології, які дають змогу довго зберігати вологу в грунті».

Записала **Марина МІРОШНИЧЕНКО.**

На фото: Михайло Зубець.

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

Нове — незабуте старе

Модернізація тижня

В *УКРАЇНСЬКОМУ науково-дослідному інституті ортопедії та травматології відбулася презентація рентгенівського апарату, який реконструювала угорська фірма «Медікор». У ній взяли участь заступник міністра охорони здоров'я України Віктор Пономаренко, Надзвичайний і Повноважний Посол Угорщини в Україні Лоранд Тот та керівництво інституту.*

Цей апарат відпрацював 12 років і, звісно, застарів фізично і морально. Тож Міністерство охорони здоров'я України спільно з угорською фірмою «Медікор» — відомим в Україні поставником медтехніки — розробили комплексну програму. «Реанімація» рентгенівського апарата в Інституті ортопедії — лише перший крок до її реалізації. Як повідомив президент фірми «Медікор» Петер Габор, у найближчому майбутньому передбачається готувати спеціалістів в Україні (про що вже є домовленість із корпорацією «Таско»), які б виконували реконструкцію раніше поставленого обладнання в усіх областях України. Наступним етапом має стати спільне виробництво на території України відповідних вузлів та блоків для заміни в старій медтехніці. Вигода очевидна: вартість реконструйованої апаратури становить 40—60% від вартості нової, а «друге життя» — це насамперед технічне удосконалення. Скажімо, в рентгенівському апараті в Інституті ортопедії та травматології з'явилися плаваючий стіл, що полегшує процедуру і хворому, і медпрацівнику, дві ініціаційні камери — рентгенівські експонометри, що дають можливість за мінімального (майже на 30% нижче існуючого) променевого навантаження на хворого виконати максимально якісний рентгенівський знімок, глибинна діафрагма, що суттєво зменшує розсіяне опромінення, і нарешті нове підсвічування, що дає змогу виконувати обстеження в освітленій кімнаті. Спеціалісти вже в цьому переконалися.

На думку заступника міністра охорони здоров'я Віктора Пономаренка, на сьогодні це один із реальних способів подолання проблеми забезпечення лікувальних установ медобладнанням. Адже коштів на придбання нової апаратури, пічого гріха таїти, катма. Міністерство визначило одним із пріоритетних напрямів модернізацію парку рентгенівської техніки. З 10 тисяч апаратів, що працюють нині в лікувальних установах Міністерства охорони здоров'я, 80% — застарілі. Першу реконструкцію «Медікор» виконав безплатно. Надалі питання фінансування вирішуватимуть на рівні обласних держадміністрацій та відділів охорони здоров'я.

Проект тижня

Алла РОМАНЧУК, «Голос України»

Таганко, я твій беззмінний «арештант»

Л*ИШЕ єдиний раз, 1971 року, московський театр на Таганці грав у Києві — завдяки Петрові Шелесту, який сприяв організації гастролей «невиїзних» у ті часи «таганців» до української столиці. І ось, 25 років по тому, славетний театр Юрія Любимова знову збирається до Києва.*

Спільний проект київських та московських театралів передбачає ювілейні гастролі театру на Таганці під патронажем Головного управління культури Київської міської держадміністрації. На тому самому місці — на сцені столичного театру оперети — і в той самий час — з 15 вересня по 5 жовтня (тільки вже 1996-го) — киян чекає зустріч з улюбленими акторами. Театрали старшого покоління й досі пам'ятають ту осінь холодного 1971-го, розбурхану й зігріту сценічними образами Володимира Висоцького, Валерія Золотухіна, Алли Демидової, Віталія Шаповалова, Веніаміна Смєхова...

Сьогодні театр інший. Він змінився, постарів, розколовся. Під вивіскою «Таганки» часом гастролюють сторонні трупи. Схоже, багатьом кортить долучитися до лаврів найвизначнішого театру сучасності. Втім справжні «таганці», незважаючи на примхи долі, залишилися вірними собі, своїм традиціям, задумам.

До Києва Юрій Любимов планує привезти, поки що орієнтовно, «Майстра та Маргариту», «Живаго», «Володимира Висоцького», «Тартюфа», «Бориса Годунова» та, можливо, складні у технічному плані прем'єри «Підлітки» й «Медею». Серед акторів — переважна більшість зірок першої величини: Золотухін, Фарада, Антипов, Смирнов, Шульгін, Бортник.

Втім, окрім вистав, москвичі мають намір познайомити киян із нещодавно відтвореним фільмом Довженка «Прощавай, Америко!», а також з експонатами виставок про життя і творчість українських митців, імена яких тісно пов'язані з «Таганкою» та її режисером, — Леся Курбаса, Олександра Довженка, Сергія Параджанова.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Коли у кишенях вітер

У Вінницькій області у п'ять разів збільшилась кількість тих, хто протягом останнього року втратив роботу. Уже кілька місяців вони не отримують допомогу по безробіттю. Обласна і районна служби зайнятості заборгували їм 73 мільярди карбованців. Це й спонукало проведення в обласному центрі зборів безробітних, у яких взяли участь 250 чоловік. У зверненні на адресу Президента, Верховної Ради люди, в очах яких — безнадія, вимагали одного — надання роботи.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Любов до рідного міста не може бути абстрактна

Заклик тижня

Мешканці одного з житлових будинків звертаються до Одеського міськвиконкому зі скаргою на зловмисника, який постійно смітить у під'їзді, і просять встановити спостереження, щоб упіймати його на місці скоєння неподобства... А самі зупинити нехлюя вони, бачте, не додумалися. Подібних фактів багато, коли громадяни, підприємства й організації перетворюють на сміттєзвалища двори, вулиці, парки й сквери, морське узбережжя, захаращують під'їзди будинків, площадки між сходами, але ніхто й пальцем не поворухне. Усі лише кивають у бік владних структур. З цього приводу мер Одеси Едуард Гурвіц звернувся до мешканців міста, спершу нагадуючи, що вони — одесити, люди, яким здавна притаманна любов до рідного міста.

Щодо нинішньої культури співжиття своїх земляків міськрада провела дослідження. Картина виявилася гнітюча. Так, вина за неестетичний вигляд міста, за непорядок у дворах, під'їздах, ліфтах тощо лягає на комунальні служби. Але ж чи тільки на них? У місті дедалі більшає приватизованого житлового фонду. То хто, питається, має дбати, аби його утримували в належному стані? «Давайте зробимо свою любов до Одеси конкретною, — закликає у своєму зверненні Едуард Гурвіц. — Нехай вона почнеться з того, що кожна сім'я упорядкує свій під'їзд, мешканці кожного будинку — свій двір. Ми готові вітати будь-яку ініціативу будь-якої громадської організації, будь-якої партії чи руху щодо участі у приведенні до нормального стану скверу чи парку».

А що ж робитиме мерія та її служби? «Ми, — запевняє Е.Гурвіц, — не будемо осторонь і вже розгортаємо роботи у багатьох напрямах». Зокрема, чимало коштів спрямовано на реконструкцію дороги, що з'єднує Північний житловий масив з центром. Розпочато оновлення тротуарів на головній вулиці Одеси — Дерибасівській.

Тож, на думку мера Одеси, надання місту нормального, цивілізованого вигляду потребує за нинішніх умов поєднання загальних підконтрольних владним структурам зусиль з особистою участю у цій благородній справі кожного його мешканця. Втім, цей принцип стосується, очевидно, не лише Одеси.

Одеса.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА, «Голос України»

У СНИ КИЯН ПРИЙШОВ БІГ-МАК — ВОНИ ЗАКЛАЦАЛИ ЗУБАМИ

Презентація тижня

П*РЕЗЕНТАЦІЯ грандіозної ресторанної фірми-мережі «McDonald's», присвячена її явленню українському народові, відбулася цього вівторка у конференц-залі технікуму готельного господарства. Водночас проводився набір кадрів на всі посади.*

Це було щось — спостерігати свого часу, як у Москві товстий біг-мак і смажена картопля перетягли до себе чергу від мавзолею. Паростки капіталістичного дива у Союзі, що розвалювався, вабили не стільки їжею, скільки екзотикою чистоти, сервісу та чарівними рукомийниками. Тепер відомі закусочні впевненим кроком наближаються до Києва.

... Минуло півгодини від початку презентації, а «повінь» із довгоногих дівчат і поважних пані, відгодованих американовидних парубків та ніжних студентиків все не припинялася. Кандидати, здебільшого із вищою освітою, атакували стільці та сходи. Де ще можна побачити одразу стільки енергійних, працелюбних киян із знанням англійської (це — вимоги до претендентів)?!

Анкет новобранцям не вистачало. А поки їх додруковували та підвозили, офіційні представники фірми вели із залом розмову про її майбутнє в Україні.

Генеральний консультант «McDonald's Ukraine» Петро Гнатюк повідомив, що незабаром по всій столиці з'являться золоті ворота — емблема фірми. 1997 року у місті діятимуть сім ресторанів: історія гамбургерів ще не знала такого блискавичного завоювання молодої держави. Меню та якість страв нічим не відрізнятимуться від тих, що фірма пропонує у більш як 90 країнах світу.

В кожній точці харчування працюватимуть 150 чоловік. Усі вони з усмішкою та побажанням «смачного» служитимуть своїм голодним клієнтам.

Петро Гнатюк запевнив, що співробітникам гарантовані безпечне місце праці, високоякісне навчання (навіть за кордоном), можливість успішної кар'єри, справедливість та радісна атмосфера під час роботи. Не забув генконсультант повідати й про втомлені ноги та попечені руки працівників. Те, що робота у «McDonald's» фізично нелегка, констатувала й Наталя Титова, менеджер фірми в Росії. Вона також розповіла про посадову ієрархію у «McDonald's», а ще пообіцяла осліпленим перспективою кандидатам змінний графік вихідних та час від часу нічну роботу.

Завтра ті з них, хто з легкістю «проковтне» відбіркові тури, можливо, поб'ють «фірмовий» рекорд обслуговування — 17 тисяч клієнтів щодня.

А ті, хто не пройде, увіллються у натовпи відвідувачів. Вони, мабуть, приведуть вміст своїх гаманців у відповідність до прейскуранта. Та ігноруватимуть домашні тостери-міксери, обідаючи переважно у комфортних ресторанчиках.

Неволя і велич

Сергій ПРАВДЕНКО, «Голос України»

I

ЛЮДСЬКЕ життя — завжди трагедія. Бо людина, єдина з живих істот, з малих років усвідомлює: відшумить її коротке земне життя, а за ним...

А ще тяжче — помирати молодими. Як же їм було, батькам і матерям нашим, дідам і прадідам та їхнім дружинам, — під кулями, снарядами, бомбами. Скільки їх полягло?! Одні казали — 20 мільйонів, потім сказали — 27... І далі лічили. Облік смертей в СРСР завжди було поставлено погано. Бо правда могла знизити віру в мудрість партійного керівництва народом і армією.

Честь і слава їм, найближчим предкам нашим, які витримали найжахливішу війну в історії людства і оборонили рідну землю від фашистської навали. Честь і слава і вічна світла пам'ять полеглим!

Разом з мільйонами молодих солдатів лягли в сиру землю і мільйони ненароджених дітей, вікували самітньо вдови. Вікували й дівчата, які ніколи не мали наречених, бо ті не повернулися, не встигли нареченими стати. Хто повернеться — долюбить. Але їх повернулося так мало. З хлопців 1922 року народження — три відсотки. З інших — теж негусто. Впали. І на своєму, і на чужому полі, бо мали добити ворога в його лігві.

Зараз багато пишуть про ту війну. Різне пишуть. Дехто з новоспечених «знавців» історії вже добалакався й до того, що ото генерал Власов і власовці чинили правильно, бо воювали проти диктаторського режиму Сталіна, проти тоталітаризму. Брешуть, барбоси. Або мізки у них навиворіт. Це Власов чи Краснов могли себе тішити, що воюють проти режиму, а об'єктивно вони та їхні поплічники воювали проти власного народу, очолюваного диктатором. І проти всіх демократичних країн, що воювали з фашизмом.

Складна річ — історія. А наша історія у XX столітті — й поготів.

Підготовка до другої світової війни почалася, коли ще й перша не відгриміла.

Згадайте. Весна 1917-го. Росія у складі Антанти воює з Німеччиною та її союзниками. І раптом територією Німеччини спокійно, на зелене світло, проїздять більшовики на чолі з Леніним. Чого це кайзер дав таку волю революціонерам з ворогуючої країни? Німеччина йшла до краху, ресурси її вичерпувалися. Один з козирів — пропустити у Росію вождя більшовиків. Він там таке здійме, що Тимчасовому уряду буде не до війни. І справді, Володимир Ілліч таке втнув, що й на кайзерові окошилося, — довелося і Вільгельмові II чкурнути з трону. Але до того Ленін установку виконав: Брестський мир з Німеччиною підписав, землі віддав, контрибуцію платив. А що це не врятувало кайзера від поразки, завданої Антантою, і від революції в Німеччині — в тому «провини» вождя більшовиків немає.

Пригадую, восени 1991 року члени соціал-демократичної фракції бундестагу під час офіційного обіду на честь нашої делегації (було п'ять депутатів з Росії, а ваш покірний слуга представляв Україну) склали вибачення за дії німецького уряду 1917 року, який сприяв проїзду через Німеччину Леніна з товаришами і фінансував підготовку до перевороту.

II

Не стало кайзера на троні, але інтереси Москви і Берліна лишилися міцно пов'язаними. Тут ще й об'єктивна ситуація підштовхувала. Союзники-переможці обмежили німецьку армію кількісно у 100 тисяч чоловік. І щоб ані гармат, ані танків. Вермахт і німецька військова промисловість страждали. А Радянська Росія (пізніше СРСР) — теж в ізоляції. І має гостру потребу у фахівцях, у торгівлі, у верстатах і т. д. Ну й простягнули руки один одному. З 1920 року. А в Рапалло це закріпили. Вчіться, німці, на наших полігонах, випробовуйте й гармати, і танки. Будь ласка. Ленін благословив, а Сталін продовжив. Хочете подивитися на навчальні маневри Червоної Армії, на дії танкових з'єднань чи авіадесанту? Теж будь-ласка. Протягом 21 року, з 1920-го, користувалися Німеччина та її вермахт постійною підтримкою СРСР.

Сталін засвоїв ленінський урок: Плеханов — бяка і всілякі там соціал-демократи — суть вороги і поплічники буржуазії. Ну а коли так, то німецьким комуністам команда через Комінтерн: з соціал-демократами у спілку не ставати, одним блоком на вибори не йти, а, навпаки, всіляко тих соціал-демократів притискувати. Бо, бач, чого захотіли ті есдеки: захищати соціальні й економічні права робітничого класу не так, як вказав сам Ленін.

Об'єктивно той інспірований Сталіним розбрат у лівому русі Німеччини допоміг Гітлеру прийти до влади. Бо Ернст Тельман виконав вказівку кремлівського вождя (як не виконаєш, коли фінансування йде через Комінтерн). І загинув у фашистському концтаборі цей мужній чоловік, як і десятки тисяч інших німецьких комуністів і соціал-демократів.

До речі, про фінансування з боку Комінтерну. Мало хто знає, скільки цінних речей і валюти передавали більшовицькі вожді на справу «світової революції». Церковні цінності, золото, коштовності — як у прірву вкидалося. На мільярди доларів у нинішніх цінах. І чомусь забували порадитися з народом, який так «любили»: чи треба передавати належне йому багатство на ту сумнівну справу?

Зараз дехто пробує у фільмах, книгах, статтях виправдовувати загибле близьке оточення товариша Сталіна: Троцького, Бухаріна, Зинов'єва, Каменєва... Мовляв, вони були не варвари, вони не так чинили б. Лжа єсть.

Бухарін повчав, що треба, «не зупиняючись ні перед чим, в тому числі й розстрілами, робити з людського матеріалу капіталістичної епохи людський матеріал соціалістичної епохи». Отака термінологія. Матеріал. А матеріал хто ж шкодує, коли йдеться про «щастя людства»?! Троцький також відверто пропонував записати трудящий люд у трудові армії, щоб перекидати з будови на будову без проблем. Промову виголосив, закликав — і перекидай робітників хоч у снігі Півночі, хоч у Каракуми. Барак, намет, каша — і робсила працює. А сам у цей час поправляй здоров'я за кордоном, що товариш Троцький вельми полюбляв. Зинов'єв і Каменєв охоче знищували інших, а коли «батюшка» Сталін вирішив і їх самих прибрати — аж плазували сердешні. А з яким садистським задоволенням Троцький і Свердлов руками Тухачевського та інших винищували донських козаків, і старих, і малих, і жінок, — те вже не передати словами. Хоча козаки готові були визнати «Совєти» і проводити вибори. Демократичні, зрозуміло, а не за партсписками. Але більшовицьким вождям треба було прокласти криваві борозди на Дону. Надто волелюбний край і його населення не вписувалися у більшовицьку схему єдиномислія.

Отже, як не крути, а вся більшовицька верхівка була однакова за сутністю своєю. Скажу більше: ніякої соціалістичної революції в Росії у 1917-му не було. Була більшовицька революція, яка силоміць нав'язала свої порядки і національним околицям, «инородцам» Російської імперії. За винятком Фінляндії і Польщі, які одразу й чітко заявили про свої права, а Польща ще й по зубах надавала «доблесній армаді» Тухачевського. А соціалістична революція і більшовицька — то різні речі. Та більшовики добре постаралися, щоб у свідомості мас ці поняття було ототожнено. Георгій Валентинович Плеханов, якого можна назвати совістю робітничого класу Росії, саме ці поняття чітко розрізняв. Тому й мусив він, патріарх російського марксизму, хутко тікати від Леніна й вірних ленінців до Фінляндії, де й помер за читанням давньогрецьких класичних трагедій.

І коли сьогодні старі люди з більшовицькими знаменами говорять про свою партію — рятівницю Росії і Союзу від ворогів і знову закликають нас до більшовицького Союзу, мені шкода їх. Вони забули про мільйони своїх безневинно закатованих сучасників. Вони забули чи не знають, що це не в Росії і не в Союзі, а там, на Заході, капіталізм облагородили саме соціалістичними елементами. Значною мірою під впливом кривавих подій в СРСР, бо зрозуміли, до чого може дійти зголоднілий народ, і вжахнулися, це безперечно. То — урок історії, але не в Союзі, як бачите, зробили з нього висновок. І ще один урок — навіть такий мудрий, але доведений до відчаю народ, як німецький, може проголосувати й за Гітлера. Висновки з того зробили й німці, і світова цивілізація. Але не більшовики, які і після другої світової заходилися силоміць насаджувати свої порядки у всіх країнах, які визволив від гітлерівців радянський солдат. **І в цьому — неволя радянського воїна. Бо режим зробив його заложником своїх гегемоністських устремлінь.**

Ви, ветерани, відстояли рідну землю. А це вище за будь-які партії, а тим більше — за таку. А те, що хтось із вас до неї належав, так хто до неї не належав — одна ж була і інших не терпіла. **Ваша велич — врятована Вітчизна.** І те, що тоді вона була союзна, а зараз уособлена для громадян України в незалежній Україні — нічого у вашому подвигу не змінює і не применшує.

III

Союз Гітлера і Сталіна, який вилився у пакт Молотова - Ріббентропа, — не випадковість. Обидва диктатори ненавиділи демократію. І дружно поділили Східну Європу. А перед цим, а також у цей час Сталін ліквідовував командний склад Червоної Армії. 40 тисяч ліквідував, аж до командирів полків і батальйонів включно.

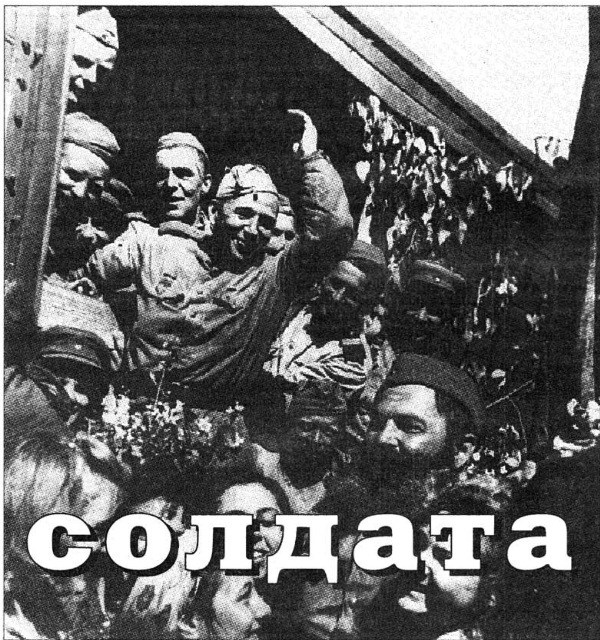
У солдата, майбутнього солдата Великої Вітчизняної, забирали командирів, за навчання яких заплатив народ. І той солдат нічого не міг з тим вдіяти. Він заплатив за це своєю кров'ю і полоном. Солдатською кров'ю заплачено за гіркий, але набутий таки досвід «зелених» командирів особливо у перший рік війни. **І в тому, що не міг солдат нічого сказати про те, що діялося, а мусив лише платити, — теж неволя солдата.**

Ішов солдат у 1939 — 40-му на Західну Україну, Західну Білорусь. Зустрічали його там хлібом-сіллю. **В тому велич була солдата — червоноармійця.**

А за спиною бійця ворушилися органи, і тисячі, сотні тисяч людей, тих, які ще вчора раділи возз'єднанню, везли у товарних вагонах до Сибіру. **І в тому була неволя солдата, бо й на ньому дії тих органів окошилися згодом, бо і на нього перекладало свою ненависть «ощасливлене» населення.**

Можна твердити: Сталін і його режим зробили все від них залежне, аби перед радянським солдатом постав озброєний до зубів ворог. І на навчання своїх військ запрошували, і сфери впливу поділили, і спільний парад у Бресті влаштували, і сировиною забезпечували навіть у ніч на 22 червня 1941 року, і своїх командирів винищили, і пропозиції Англії та Франції відкинули, і німецьких комуністів з числа тих, які встигли втекти з Німеччини до СРСР, акуратно фюреру видали.

Не випадково вождь усіх народів десять днів після нападу фашистів пе-

ребував у прострації. Було від чого. Але оточення зрозуміло: без вождя воно пропаде. І підвело «батюшку» до мікрофона. І вождь 3 липня прорік: «Брати і сестри...» і т. д., текст відомий. Кого режим морив голодоморами, висилав, кидав за грати, вбивав — усі стали братами і сестрами.

Заклик подіяв. Бо братами почувалися люди Сталіну чи ні, а рідну землю рятувати треба. Ворог прийшов не для того, щоб «визволити від більшовизму» чи дарувати якимось з радянських республік незалежність. Ворог проливав на нашій землі свою «священну арійську кров» з однією метою: частково винищити нас, а частково перетворити на бидло. І це сьогодні не ясно хіба що придуркам, які белькочуть, що аби ми всі здалися, то вже б п'ятдесят років пили баварське пиво. Напилися б. Гною з власною кров'ю.

Солдат-переможець урятував нас. І в цьому його велич.

Але чому ж було так багато і зрадників — власовців, красновців, поліцаїв і т. д. Ніколи, в жодній війні, росіяни чи українці, чи інші народи, які опинилися у складі СРСР, такої кількості зрадників не давали. В чому справа? Та в нашій історії від 1917-го до 1941-го, в режимі репресій, який встановив більшовизм, у режимі, який не терпів найменшого прояву вільної думки, найменшого потягу до вільного господарювання.

Пригадую розповідь одного історика. Батьків було репресовано і розстріляно. А син вцілів у родичів. У 1941-му пішов служити у поліцію до німців. Став начальником районної поліції. Брав участь у розстрілах радянських громадян. На нього вийшли зв'язкові партизан: що ж ти робиш, адже твій батько любив свою Батьківщину, працював секретарем райкому. Син отямився. І разом із своїми поліцаями допоміг партизанам розгромити фашистський гарнізон у райцентрі, влився у партизанський загін. Став підривником, діяв героїчно, пустив під укіс чимало фашистських ешелонів. До нагород його не представляли. По війні — не судили. Через кілька років по війні його вбив на вулиці у Києві син розстріляних його поліцаями батьків.

Скільки було таких трагедій? Звичайно ж, людина за будь-яких обставин має робити вибір на користь свого народу, своєї Батьківщини. Але ж погодьмося: режим Сталіна не тільки допоміг вигодувати зовнішнього ворога, а й плодив ворогів внутрішніх, знищуючи й тих, хто поділяв панівну ідеологію або принаймні терпів її. В колосальному державному котлі у величезних масштабах продукувалася не солідарність суспільства, а взаємна ненависть і непримиренність.

Усе це разом, починаючи з винищення командирів та інших перелічених уже чинників, призвело до трагедії перших місяців війни, солдати не з своєї вини мільйонами потрапляли у полон, ворог дійшов аж до Волги. Такого Московська Русь і Росія не знали з часів визволення з-під Золотої Орди.

А заплатив за все солдат Великої Вітчизняної і вся країна. І в цьому — неволя солдата як громадянина СРСР, позбавленого громадянських прав, з них головного — вибирати владу шляхом демократичних виборів.

Але диктаторський режим має й свою внутрішню діалектику. Провина його зрозуміла. Але була й заслуга. І ми не можемо це скинути з рахунку. В чому ж заслуга? На нас пішов режим тоталітарний, і йому було протиставлено режим тоталітарний. Тобто, здатний швидко приймати рішення і, головне, оперативно організовувати їх виконання. Евакуація заводів, налагодження їх роботи на нових місцях — усе було зроблено блискавично. Англія, скажімо, кілька років витратила на переведення економіки на військові рейки. СРСР на це витратив лічені місяці. Пронизуюча, всеохоплююча система єдиного партійного керівництва зробила свою справу щодо мобілізації економіки і народу. Західні демократії луснули під фашистським чоботом. СРСР вистояв і переміг. Ту гідру, до появи якої і сам був причетний. Отака круговерть.

Доблесть народу, його ненависть до загарбника, велич подвигу солдата, звичайно ж, на першому місці серед чинників Перемоги. Але й організуюча потужність режиму — чинник аж ніяк не другорядний.

IV

І неволя радянського солдата в тому, що результатами його перемог, за які він пролив ріки крові, знову скористався, як уже сказано, режим. Згадайте: радянського солдата радісно зустрічало населення всіх визволених ним країн Європи, його перемоги вітало все прогресивне людство. Згадаймо: «Руда Армада — рятуй!» — просила Злата Прага. І кинулися на допомогу їй радянські танкісти та інші моторизовані частини. І влетів першим у центр Праги танковий батальйон Гулеватого, а за ним і вся танкова бригада полковника Якубовського, майбутнього маршала, а за ними інші, інші. Врятували Прагу і Чехію. (З Героєм Радянського Союзу полковником у відставці Гулеватим я мав честь розмовляти тридцять років тому і почув багато героїчних подробиць).

Прага засипала визволителів квітами. Минули десятиліття, і кілька юних чехів позбиткувалися над пам'ятником-танком у центрі Праги. Чому? Оголосити тих юнаків невігласами — то найпростіше. Але коріння — в іншому. Сталінський режим на тлі перемог Радянської Армії знову почав мріяти про світову революцію, про щастя для людства в ленінсько-сталінському тлумаченні. А коли так — дайош комуністичні режими в усіх визволених Радянською Армією країнах. І дали. А для гарантії (щоб ощасливлені народи не виперли ті режими) — тримали там війська. І розбудовували там військові містечка, полігони, системи зв'язку, аеродроми і т. д. Сотні й сотні мільярдів цих, повновагих рублів поглинуло військове забезпечення «ощасливлення». А солдат-переможець мав пишатися Перемогою і десятками років чекати на телефон, невеличку квартиру і т. п. Зате яким «ефективним» було вкладення коштів у забезпечення «щастя» країн Східної Європи! Не сподобалося те «щастя» угорцям —«переконали» їх у 1956-му. Почали сумніватися у своєму «щасті» чехи — наші тут як тут з танковими аргументами у серпні 1968-го. Так режим кидав жорстокі, тоталітарні тіні на подвиг солдата-визволителя часів другої світової. Приклади можна продовжити...

Та штучно, силоміць нав'язане цілим народам мало таки луснути. І соцтабір луснув, із задоволенням позбувся опіки Москви. І «ляпнули» сотні мільярдів народних коштів, які, не питаючи народу, «керуюча і спрямовуюча» витрачала на утримання армії у соцтаборі. А якби дбали про свій народ, а не про «ощасливлення» інших, де б ми зараз були? Але історію не переробиш...

У розрізі саме нашої теми висновок невтішний: доблестю солдата, плодами його героїзму розпоряджалися затяті апологети світової революції, соцтабору як її плацдарму. І довели те діло до краху. І в тому була неволя солдата-визволителя, неволя його дітей, яких посилали в Угорщину, в Чехословаччину, на Кубу, в Ефіопію, в Єгипет, в Афганістан... Перелік неповний. Варто було будь-кому, хоч вождеві племені мумба-юмба, заявити, що поділяє комуністичну ідеологію — і він уже гість Москви. Палкий поцілунок з Хрущовим, пізніше з Брежнєвим — і має харчі, зброю, кошти. Багато хто з цього користався. Бо більших телепнів, які так щедро роздавали добро свого народу, світ не бачив.

Усе те маємо знати, осмислити. І зрозуміти: демократію будувати важко і складно. Американці, скажімо, хваляться своєю демократією. Але, судячи з їхньої ж літератури і кіно, вони й після прийняття своєї Конституції півтори сотні років бігали один за одним і за туземним населенням із зброєю по Америці, поки виникли й утвердились якісь цивілізовані демократичні стосунки. Ми цього, сподіваюсь, уникнемо, бо надворі вже передень XXI, а не XIX чи XX століття. Та все ж і в наш час утвердження демократичного устрою значно складніший процес, аніж висунення когось у диктатори чи вожді. Але справа варта зусиль. Бо вожді, як ми переконалися, радяться або самі з собою, або тільки з найближчим оточенням, а всі інші мають те без роздумів палко схвалювати.

Нам ще ой як далеко до цивілізованої демократії... Історія, віддамо їй належне, не шкодувала зусиль, аби нас навчити. Навчила? Думаймо...

А солдатам Перемоги — вічна слава. Не за їхню неволю. За велич. Вони помирали молодими. За нас.

* * *

Кожна людина носить у собі внутрішню трагедію. Бо усвідомлює наближення старості і подих смерті. Але йти молодими під кулі й бомби — то щось більше за трагедію...

З пошти

Війна не забувається ніколи

Бойове хрещення я прийняв у складі 255-ї стрілецької дивізії, 811-го артполку в серпні 1941 року, відстоюючи місто Дніпропетровськ від фашистських загарбників. Потім разом зі своєю військовою частиною брав участь в оборонних боях на лівому березі Дніпра, з боями відходили на схід. Закріпились у м. Слов'яногірську, де тримали оборону на річці Сіверський Донець.

18 січня 1942 року війська Південно-Західного фронту, в тому числі і наша 255-а стрілецька дивізія, перейшли в наступ проти фашистських загарбників. Після стрімкого удару наші війська увірвалися в село Богородичне. На городі одного колгоспника, на краю його садочка, гітлерівці кинули три справні гармати і біля них цілі стоси снарядів. Гармати були повернуті в наш бік: фашисти з них обстрілювали наші позиції, коли ми тримали оборону. Артилеристи з нашого артдивізіону розвернули гармати, направили на село Довгеньке, в напрямі якого тікали фашисти, і відкрили вогонь, який тривав доти, доки не випустили останній німецький снаряд.

Ми йшли за піхотою, яка визволяла все нові села при нашій підтримці вогнем. На засніжених полях лежали трупи німецьких солдатів і офіцерів, серед них чимало обгорілих — від термітних снарядів. Біля одного села (тепер не пам'ятаю назви) трупи були складені в стоси , як дрова. На табличці — напис німецькою мовою: «Вас іст дас?» («Що це таке?»), а нижче українською: «Це так німців б'ють у нас».

Після успішного зимового наступу нашим військам під переважаючими силами противника влітку сорок другого року довелося знову з боями відступати на схід. В 1944 році в боях під Яссами одержав осколочне поранення в ліву руку. Одужавши, знову повернувся на фронт — став зв'язківцем артдивізіону 56-ї мотострілецької бригади 23-го танкового корпусу. Разом зі своєю частиною брав участь у боях за визволення Румунії, Чехословаччини, Угорщини, Австрії.

Запам'ятався мені такий епізод.

В Угорщині біля озера Вілінце точилися запеклі бої. Командир 3-го батальйону 56-ї стрілецької бригади капітан Касимцев із групою розвідників перебрався через невеличку річку, але шлях назад їм відрізали фашисти. Розвідники закріпились у старому окопі і мужньо відбивалися. Гітлерівці підтягли війська, бронетранспортери. Серед гітлерівців були і власовці, які кричали: «Здавайтеся! Всім вам буде збережене життя!»

Касимцев по рації зв'язався з командиром 23-го танкового корпусу генерал-лейтенантом Ахмановим і викликав вогонь на себе. Після кількох залпів «катюш» бронетранспортери і жива сила ворога були розбиті повністю. А Касимцев зі своєю групою благополучно повернувся, жоден його боєць навіть не був поранений. Командуючий 23 танковим корпусом при зустрічі з Касимцевим прикріпив на його грудях орден бойового Червоного Прапора.

Війну закінчив у Чехословаччині, а в місті Луцьку 23 лютого 1946 року указом Президії Верховної Ради СРСР був демобілізований з лав Радянської Армії як учитель.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями «За взяття Будапешта», «За взяття Відня», «За перемогу над Німеччиною» та ювілейними медалями Союзу РСР.

Думаю, що немарно прожив на світі. Старався не кривити душею, воював і працював на совість, дорожив репутацією, ніколи не цурався людей. Маю два сини, три онуки і чотири правнуки. Отак і пролетіли роки. Багато чого стерлося з пам'яті, та війну пам'ятаю добре. Таке не забувається ніколи.

Станіслав **КАНІКОВСЬКИЙ**.

Згурівка
Київської області.

П'ять героїв з однієї школи

У СЛОВ'ЯНСЬКІЙ середній школі №8, що на Донеччині, є меморіальна дошка, на якій викарбувано імена п'яти її вихованців, удостоєних у роки Великої Вітчизняної війни звання Героя Радянського Союзу. Усі вони ще юнаками старанно вивчали тут не тільки правила граматики та математики, але й студіювали у шкільному авіамодельному гуртку можливості піднятгя у небо, інші ази військової справи. Отож, коли спалахнула війна, четверо з них швидко закінчили авіаучилище і стали бойовими пілотами.

Володимир Никифорович Шандула

В. Н. Шандула.

один з перших закінчив училище і зустрів війну на західному кордоні України. У районі Сокаль — Перемишль брав участь у жорстоких повітряних боях. Вже на Київщині його літак підбили фашисти, поранений пілот впав у річку Тетерев і, переодягнений місцевими селянами, дві доби повз по окупованій території, добираючись до своїх. Після лікування знову сів за штурвал бойового літака. Повторив фактично відомий подвиг О. Маресьєва. Усього за роки війни здійснив 151 бойовий виліт, з них 13 — на Берлін. За що і одержав Зірку Героя.

Олександр Васильович Кучеренко

О. В. Кучеренко.

за роки війни здійснив на своєму Іл-штурмовику 140 бойових вильотів, знищив 5 ворожих танків, 57 автомашин, 45 залізничних вагонів і 12 складів з бойовою технікою фашистів.

Микола Іларіонович Сербиненко

М. І. Сербиненко.

літав на нічному бомбардувальнику ПО-2, який у народі ще лагідно називали «кукурузником». Було багато нічних рейсів по тилах ворога. Та особливо прославився молодий слов'янський авіатор в Орловсько-Курській битві, де він відчайдушним кидком на ворога вщент розбив його зенітну батарею і забезпечив своїм бойовим побратимам можливість завдати могутній бомбовий удар по фашистах.

Іван Григорович Скляров

І. Г. Скляров.

Про його безприкладний подвиг у роки війни писали «Правда» та інші газети. За один день 15 грудня 1943 року у жорстокому двобої він збив шість ворожих «Юнкерсів», потроївши свій особистий рахунок знищених гітлерівських літаків.

Микола Романович Лизенко

М. Р. Лизенко.

перший серед своїх однокласників пішов на фронт. Але не в авіацію, а в піхоту. Воював хоробро і грамотно. Наприкінці війни вже командував мотострілецькою ротою. А особливо відзначився на Одері, де його роті було доручено захопити плацдарм на лівому березі річки і забезпечити переправу наших військ для подальшого наступу на Берлін. Рота старшого лейтенанта Лизенка виконала це бойове завдання, вона відбила шість навальних контратак фашистів, а згодом і сама пішла в наступ. Тут і засяяла Золота Зірка командира.

Володимир ЧЕРКАС, журналіст

Від рядового до маршала

Чому затьмарено ім'я видатного полководця

Нікудишній той солдат, котрий не прагне стати генералом!

Не знаю, чи керувався цим крилатим суворовським напучуванням наш земляк Андрій Єременко — хлопчина з бідняцької української сім'ї села Марківки, що на Луганщині, коли йому восени 1913 року поголили лоба і забрали в солдати служити «царю-батюшке». Наступні революційні події застали юнака далеко від батьківської хати, аж за карпатськими перевалами, але він зумів повернутися додому. Невдовзі очолив місцевий партизанський загін, згодом влився з ним до Першої Кінної армії Семена Будьонного. Після громадянської вчився у військовій академії, командував військовими частинами і з'єднаннями.

Особливий талант полководця виявив Андрій Іванович у Великій Вітчизняній війні проти гітлерівського нашестя. Склалося так, що де були найзагрозливіші ситуації, туди і кидав його, молодого генерала, нарком оборони Й. Сталін. Єременко командував Західним, Брянським, Сталінградським, Південно-Східним, Південним, Калінінським, 1-м і 2-м Прибалтійськими, 4-м Українським фронтами, окремою Приморською армією. І всюди — під Москвою і Тулою, на Кубані, в Криму і Прибалтиці — керовані ним війська перемагали ворога. Саме він, а не інші військові стратеги, керував розгромом фашистів у районі Сталінграда, після якого Гітлер уже не зміг отямитися до кінця війни.

У чому ж справа? Чому довгий час замовчували цю істину? А тому, що «норовистий генерал-хохол» відкрито виступив проти рішення генерального штабу, його начальника О. Василевського і самого Сталіна в ході жорстокої битви на Волзі розділити Сталінградський фронт на два — Сталінградський і Південно-Східний, що значно послаблювало управління військами. Згодом Сталін зрозумів свою помилку і призначив А. Єременка командувати обома фронтами водночас. Це був безпрецедентний випадок: два фронти, два штаби, а командуючий один.

Людство захоплено зустріло велику перемогу радянських військ на Волзі, визначивши її як поворотний рубіж в історії другої світової війни. А славу стратегів-переможців привласнили собі «вождь народів» та його підлабузники. Більше того, вже в 1945 році, з нагоди закінчення війни, Сталін присвоїв групі генералів, у тому числі і підлеглим А. Єременка, звання Маршала Радянського Союзу. А про Андрія Івановича і не згадав, хоча і в останні дні війни керовані ним війська успішно здійснили відому Празьку операцію, за що генерал Єременко був удостоєний почесного звання Героя Чехословаччини.

І лише через десять років, уже при М. Хрущові, наш земляк змінив генеральські погони на маршальські. Та серед істориків він і понині лишається у затінку. Навіть з нагоди 50-річчя перемоги над фашизмом полководця дуже рідко згадували.

Борис ОСТРОВСЬКИЙ, ветеран війни і праці, історик

Україночка

Ім'я Людмили Павличенко — легендарної дівчини-снайпера часів Великої Вітчизняної війни — увійшло у військові та історичні енциклопедії багатьох країн світу. Зокрема, крім наших видань, про неї розповідають Британська королівська, французька академічна, Велика історична енциклопедія США та ін. А ветерани — колишні воїни Приморської армії, згадуючи свою бойову подругу, неодмінно лагідно називають її Людмилою Севастопольською або просто Україночкою.

Людмила Михайлівна Павличенко народилася і виросла у Білій Церкві на Київщині. На початку літа 1941 року вона — студентка Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка, перебувала в Одесі, де писала дипломну роботу про життя, політичну і військову діяльність Богдана Хмельницького. Коли недільного червневого дня почула про напад гітлерівської Німеччини на нашу країну, відразу ж пішла до військкомату і попросила направити її у розташовану в місті 25-у Чапаєвську стрілецьку дивізію, де служив її батько. Переконувала:

— Умію добре стріляти з гвинтівки. Тренувалася в тирі.

Переконала. А вже десь через тиждень була на вогневих позиціях. Брала участь у героїчній обороні Одеси. Тоді й народилася слава двадцятичотирирічної дівчини-снайпера. Близько ста фашистів полягли тут назавжди від її прицільних куль.

А згодом — оборона Севастополя. Саме у жорстокій битві за це місто-фортецю Людмила додала до своєї снайперської слави ще й славу умільця гірської війни. О третій годині ночі пробиралася вона по скелях на заздалегідь обрану позицію, облаштовувалася там, і вже з самого світанку до пізнього вечора горе було тим гітлерівцям, хто наважувався підняти голову з окопа.

Фашисти шукали «російського снайпера», влаштовували пастки, висилали у гори групи автоматників, та все дарма. Аж поки не сталася біда: в одному з боїв Людмила була тяжко поранена. Врятував їй життя командуючий Приморською армією генерал І. Петров. Він наказав вивезти Україночку з оточеного ворогом міста на «велику землю» підводним човном. І представив хоробру дівчину до звання Героя Радянського Союзу.

Потім були довгі місяці госпіталів. А як тільки стала на ноги, її несподівано викликали в Москву, ввели до складу делегації студентів-фронтовиків, які мали поїхати в Америку на запрошення дружини президента США Елеонори Рузвельт і Американської студентської асоціації з метою зміцнення дружби народів антигітлерівської коаліції. Незабаром делегація вилетіла до США. Були численні зустрічі з робітниками, фермерами, американською молоддю. На мітингах і маніфестаціях члени делегації наполягали на необхідності якнайшвидшого відкриття другого фронту проти гітлерівської Німеччини. Але це не сподобалося декому з місцевих можновладців. Зокрема, на багатотисячному мітингу в Чикаго мер міста попередив Людмилу Павличенко, що надасть їй усього десять хвилин для виступу. Потім скоротив цей час до п'яти хвилин. Люда погодилася.

— Мені вистачить і однієї хвилини, — з усмішкою відповіла вона меру.

А потім сильний дівочий голос задзвенів над багатотисячним натовпом:

— Джентльмени! Мені двадцять п'ять років. Я вже встигла знищити на фронті 309 фашистських загарбників. Чи не здається вам, що ви занадто довго ховаєтесь за моєю спиною?

Натовп завмер. А через хвилину шаленів від захвату.

Відгриміла війна. Герой Радянського Союзу Людмила Михайлівна Павличенко закінчила Київський державний університет імені Т. Г. Шевченка, стала майором, викладала тактику снайперської справи у військових академіях, водночас вела активну громадську роботу в жіночих організаціях і в Комітеті захисту миру. І скрізь її лагідно величали:

— Україночка!

ПАМ'ЯТЬ ПОХМУРИХ НЕБЕС

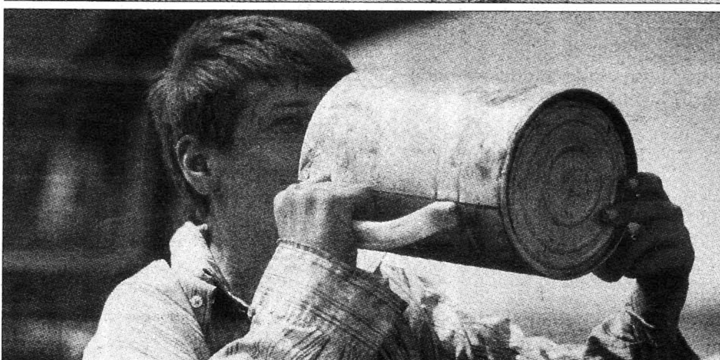
(Початок на 1-й стор.).

Тепер у тих дітей, що ви їх бачили на першій сторінці — звісно, у тих, хто дожив, хто зумів дожити, — свої діти й свої онуки. Ось вони, тут, з нами. З нами? Ми певні цього? І чи знаємо ми достеменно, що вони бачать у нинішніх небесах — чи не літає там, поміж мультикових трансформерів, привид старого «мессершміта» сорок першого року? І яким він їм бачиться: страшним, як колись їхнім дідам і бабам, чи романтичним, як персонаж технізованої казки? Зрештою, яка їм різниця — нинішнім дітям — мити вікна мерседесів чи милуватися мессершмітами... Аби лише не було війни — такої, як та. Ніякої!

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША та Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Простимо: і мертвим, і живим. Тільки не забудемо...

Ці кілька листів від читачів «Голосу України» я зберігаю в окремій теці. Навіть не знаю чому. Виконати їхнє прохання — розшукати чи бодай допомогти у розшуку людей, з якими їх понад півстоліття тому звела лиха доля, — я не в змозі. А відправити назавжди в архів — рука не підіймається. Використати їх для публікації нагода все не траплялася.

А тим часом, листи не зовсім звичайні — від так званих остарбайтерів. Їх написали люди, яких сімнадцятирічними під час німецько-фашистської окупації силоміць вивезли на підневільні роботи до рейху.

Вони пишуть про своє тодішнє життя. Микола Григорович Красота з Одещини, потрапивши на вагоноремонтний завод у Вайдені, що на півдні Баварії, втік звідти, але за два тижні його спіймали і кинули в Дахау — один з найстрашніших концентраційних таборів. Був таким доходягою, що іншої роботи, як працювати в господарстві бауера, йому не знайшли. Хазяїн хоч і селянин, але коричневого мундира не знімав. І синок його в гітлер-югенді був. Зазнав від них лиха Микола Григорович. Єдине гріло: старша донька хазяїна Хільда — то кусень хліба потайки підкине, то співчутливо зітхне. Запам'ятав її світлою-світлою: волосся біле, сукенка біла. Коли помирав у таборі від дифтерії, то примарилося, що підхопила його на білі лебедині руки і винесла на волю. Вважає, що це її образ допоміг йому вижити. Хоч насправді його, непритомного, знайшов сусіда по бараку...

І навіть гадки не мав, що в сусідньому бараку від сухот помирав його рідний брат Василь, якого у тому ж «телятнику», що і його, везли до Німеччини, тільки на роботу гнали їх у різних колонах...

Він вижив, а Василь назавжди залишився лежати в чужій землі, у Вайдені. Микола Григорович хоч і чув, що німці до кладовищ, де поховані радянські солдати чи військовополонені, остарбайтери ставляться по-людськи, облаштовують їх, а душа однак болить, бо не довелося йому віддати останню шану братові, поклонитися його могилці. Та з нинішніми статками — як це зробити?..

Та все ж сподівається, що, може колись йому вдасться це зробити. Та ще хотів би розшукати Хільду. Хільду Шмідт, чоловік якої тоді був офіцером вермахту, а жила вона у батька — Йогана Рібля.

Історія про «доброго» бауера не має стосунку й до Володимира Микитовича Семененка з Черкащини, який теж був у таборі для остарбайтерів і працював у хазяїна — у Форгеймі, що неподалік Нюрнберга. Він не запам'ятав імен, бо найчастіше чув від хазяїв лише слова: «швайн» і «шнель». Але синок їхній — 8-9 років — так уже жалів його, ходив за ним по п'ятах, як прив'язаний. І українському хлопцеві ставало затишніше у тому злому світі.

Стільки років минуло, а Володимир Миколайович і досі його пам'ятає. І пише: «Ми з дружиною вдвох живемо дуже добре, маємо гарну хату. Правда, четверо наших дітей порозїжджалися. Якби можна було того німецького хлопчика, нині вже літнього чоловіка, розшукати... Я б його в гості запросив — хай би побачив, як ми живемо»...

Це ж до якої глибини і щедрості серце треба мати, щоб забути і приниження, і біль, і образу? І де, у якого народу знайдете такі душі?

А може, й справді час примирення вже настав, простимо ворогів наших? Простимо, тільки забувати не можна: сьогодні 22 червня.

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

Іноземний студент: погляд без рожевих окулярів

Назвати Київ Меккою для іноземців було б, мабуть, перебільшенням. Якщо не брати до уваги туристів, то з далеких країн прибувають до нас переважно тільки біженці та бажаючі навчатися. Перші за слушної нагоди прямують у більш цивілізовані міста, а от іноземні студенти залишаються в Україні на рік, на п'ять, а то й на все життя.

Традиція здобувати освіту у київських вузах народилася ще за радянських часів. Чим більше іноземців з різних країн навчається — тим міцнішою є «дружба народів». Москва розподіляла зарубіжних студентів по університетах та інститутах усього СРСР. Європейців серед них було мало, і приїздили вони максимум на рік, щоб опанувати російську мову. А основна «студентська маса» — з Африки та Азії.

Їхали сюди зовсім не з відчаю, а навіть з меркантильних інтересів: освіта була безплатною, до того ж тобі купували квиток до Москви й назад. Отже, стати студентом міг і найбідніший. Саме такі іноземці навчалися і навчаються у найпрестижніших київських вузах.

Один палестинець зізнався мені, що до приїзду в Україну був простим будівельником. Тут змінив декілька інститутів: від політехнічного до міжнародних відносин. Нині готується в «дипломати». «На батьківщині про таку кар'єру годі й думати, — каже він. — А в Києві про іноземних студентів піклуються, хоча вони далеко не найкращі учні».

Це правда. Майбутні «дипломати», «медики», «інженери» (читач зрозуміє, чому беру їх у лапки) засвоюють з першого разу лише дві речі: курси валют та нецензурні вирази. Прекрасно розуміють переваги свого становища: люблять демонструвати «заможність» і «щедрість» іноземців. Багато прибріхують. Лише недосвідчений першокурсник чесно розповідатиме, що він приїхав із Конго чи Нігерії. Таким чином не привернеш уваги українок. Тому більшість африканських студентів вигадують історії про батьків-дипломатів та про родинне гніздо десь у Британії.

Коли кілька років тому цим «багатіям» сказали, що відтепер вони платитимуть за навчання, для більшості з них це було трагедією: немає грошей, щоб продовжити освіту, і немає грошей, щоб повернутися додому. Студенти з небагатих держав,

таких, як Буркіна-Фасо, Гвінея-Бісау, Кот д'Івуар (їхніх посольств немає у Києві), роками не їздять додому, кажуть, з метою економії. І навіть невелична платня за навчання, що не перевищує двох тисяч доларів на рік, для них — шалена сума.

А загалом іноземні студенти «розкошують» на стипендію, яку виплачує їм їхня рідна держава, а також на гроші батьків. Раніше, коли кількох сотень доларів вистачало на безбідне життя протягом року, іноземці почувалися непогано. Нині життя подорожчало, і все більше зарубіжних студентів намагаються знайти додатковий заробіток. Як правило, це перепродаж імпортних товарів. Є «бізнес» серйозніший. Наприклад, наркотики. Найбільше їх продають у студмістечках. Відповідні органи про це знають, але викоренити зло не так просто.

Людина невтаємничена може здивуватися: навіщо їхати з дому за тисячі кілометрів, щоб бідувати п'ять років, а потім отримати диплом, який не має ваги в цивілізованих країнах? Мабуть, саме так розмірковує європейська молодь, що не рветься до Києва вчитися. Але у країнах «третього світу» думають інакше.

В Афганістані, В'єтнамі, Кореї, Замбії, Нігерії досить високо цінують фахівців з колишнього Радянського Союзу, особливо з технічних наук. Один із студентів Донецького університету пізніше навіть став президентом Зімбабве.

Звичайно, ефективність навчання слабко підготовлених іноземців дуже низька. Але навіть не второпавши елементарних наукових понять, студенти залишають київські вузи з безцінними знаннями — знаннями російської мови (поки що не української, на жаль). Це дозволить їм у майбутньому сподіватися на престижну та високооплачувану роботу не тільки у себе вдома, а й в деяких європейських країнах, куди полюбляють емігрувати африканці та араби після закінчення київських інститутів.

Багато хто залишається і в Україні. Об'єднуються у цілі колонії і живуть по двадцять чоловік в одній квартирі. Не шикують, але і не жебракують, як їхні родичі на батьківщині.

Для нашої держави це, звичайно, зайвий клопіт, але що робити? Іноземні студенти сплачують гроші, що вигідно інститутам. Тому все більше вузів відкривають «міжнародні» відділення і активно запрошують іноземних студентів. І ті охоче приїжджають, привозячи з собою не лише потрібну державі валюту, а й купу зовсім непотрібних Україні проблем.

Надія ВЕРБИЧЕНКО, журналіст

Головне — душа. А тіло підшукають

Цього семирічного китайського хлопчика шанобливо називають Панчен-ертні одинадцятий. Майже рік він знаходиться на святому престолі та є ієрархом тибетського буддизму.

«Золотий хлопчик» обирається по шести роках після смерті свого попередника. Вважається, що до його молодого тіла переселилася душа померлого ієрарха.

Є давні традиції розшуку та визначення «золотого хлопчика». Тибетські ченці розпочинають «процедуру» з молитв. Потім ворожать на відображеннях в озері. Картини, які побачать буддисти, — це пейзажі того краю, де народився хлопчик.

Коли нарешті дібрано кілька кандидатур, монастир представляє їх на утвердження Центральному урядові. У Китаї визначення «золотого хлопчика» — це політична справа. Помилки бути не повинно.

Нинішній Панчен-ертні одинадцятий був один із трьох хлопчиків, що народилися в один день — день смерті попереднього ієрарха. Остаточне рішення, кому належить святий престол, визначає жеребкування.

Нині семирічну дитину оточує все золоте: одяг, печатки, прикраси. Навіть парасолька. «Золотий хлопчик» виконує здебільшого представницькі функції, зустрічається з ченцями, відвідує політичних діячів. Китайці вірять, що з нього виросте патріот батьківщини і відданий релігії буддист. Інакше і не може бути, адже його душа спонукала до гарних вчинків чимало тіл ієрархів-попередників.

На знімку: Голова КНР Цзян Цземінь і Панчен-ертні одинадцятий.

Фантазія не без лукавства

У столиці Бельгії, в одному з кафе, де постійно відбуваються екстравагантні демонстрації одягу, проходив фестиваль чоловічої моди. Здавалося б, нічого надзвичайного, аби одяг не демонстрували... жінки.

Тендітні манекенниці ніби спеціально вибирали для себе більші розміри одягу. Відверто кажучи, дилетанти могли легко сплутати дівчат з городніми опудалами, аби не привабливі обличчя, на яких, до речі, — ані натяку на косметику.

Один з організаторів шоу пояснив задум так: «Ми хотіли підкреслити мужність чоловічого тіла за допомогою контрасту з жіночими лініями фігури. Адже краса полягає саме у відмінності від чогось іншого, навіть у відмінності від іншої краси».

Варто відзначити, що задоволені залишилися як модельєри, так і глядачі. Чоловіків у зал, звичайно, набилося під зав'язку. Правда, не всі з них хотіли купувати одяг. Більшість просто видивлялася симпатичних манекенниць. Мабуть, на це ї розраховували організатори, коли планували своїм фестивалем привернути чоловічу увагу. Це їм вдалося.

За матеріалами газети «Юропіан».

Наталя РІЗНИК, журналіст

Сам себе перехитрив

Півроку тому напередодні виборів у Державну Думу Росії хтось організував замах на націонал-патріота, колишнього депутата Миколу Лисенка. В Україні він став відомим після того, як порвав синьо-жовтий стяг просто в сесійному залі Думи, за що МЗС України оголосив Лисенка персоною нон-грата.

Нагадаємо обставини замаху. За словами Лисенка, його покликали до телефону в сусідньому кабінеті. Проте в трубці він почув тільки гудки. В цей само час у кабінеті Лисенка стався вибух. Багато хто вирішив, що теракт — це не що інше, як «організований» трюк для підвищення інтересу до себе у виборчій кампанії.

Проте вибори Лисенко програв, утративши у зв'язку з цим депутатську недоторканність. Тим часом слідчі органи завели кримінальну справу, яка, судячи з усього, закінчиться для Лисенка сумно.

Співробітники ФСК установили, що вибух був організований самим Лисенком разом з його помічником Михайлом Рогозіним, телефон якого так «вчасно» задзвонив. Обидва «підривники» затримані.

Гурманам на замітку

«Мирна» страва

Кухарка і політика існують разом не лише при соціалізмі. «Від якості страви часто залежить успіх переговорів,» — вважають дипломати. Спробуйте приготувати вдома «Баклажанне пюре по-палестинськи» (його подавали учасникам близькосхідних переговорів).

Потрібно 675 грамів баклажанів, сік одного великого лимона, 2 столові ложки вершкового масла, 3 столові ложки борошна, півсклянки гарячого молока, 180 грамів йогурту, чверть склянки тертого сиру пармезан, сіль.

Проткніть виделкою баклажани у декількох місцях. Запікайте на середньому вогні протягом 20 хвилин, а перевернувши — ще 10 хвилин. Коли баклажани стануть м'якими, відділивши шкірку, вижміть зайву вологу. Потім баклажани треба розім'яти, додавши лимонний сік.

У невеличкій каструлці розтопіть масло, зніміть її з вогню та додайте борошно. Пасируйте, доки борошно не стане жовто-коричневим за кольором. Влийте молоко та йогурт і продовжуйте варити. Коли суміш загусне, додайте баклажани та тертий сир і варіть п'ять хвилин, постійно перемішуючи. Посоліть. На стіл ставлять страву гарячою. Смачного!

Резонанс

Олександр АФОНІН, генеральний директор видавництва «Абрис», Київ

Українські книжки друкуватиме... Росія?

Залишаючи поза сумнівами правомірність питання «Чи бути українському книговиданню?», поставленого паном О. Красовицьким у публікації від 18 травня цього року, все ж хотів би його доповнити словами «... і суверенній Україні?».

Скажете: «Це занадто!». Анітрохи. Бо чи можна збудувати храм, одночасно руйнуючи його підвалини? Чи можна збудувати суверенну державу, позбавляючи її народ історичної пам'яті, культури, науки? Нехтуючи одним із основних чинників державотворення — книгою.

Підстав для таких тверджень більш ніж достатньо. Крім фактів, згадуваних у публікації О. Красовицького, хочу відзначити ще й такі:

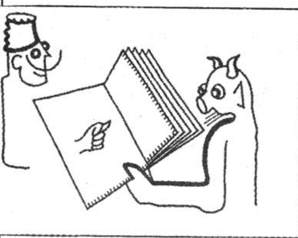
— ані законодавчі, ні виконавчі органи влади таки не спромоглися розробити і прийняти більш-менш цивілізований закон про видавничу справу;

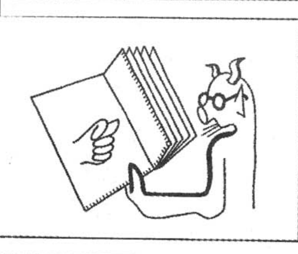
— видавець і розповсюджувач української книги навіть останнім Законом про патент на роздрібну торгівлю прирівняні до категорії тих, хто перепродує закордонне шмаття;

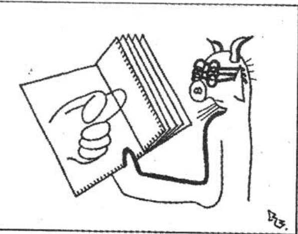
— фактично згорнуто фінансування державою видання не тільки бібліотечних серій, а навіть підручників для середніх шкіл.

Я пишу ці рядки і з сумом дивлюся на редакційний стіл. Ось лежать підготовлені до друку твори Чижевського, Кістяківського, Костомарова, «Український пантеон», книга «Глухів» із серії «Історичні міста України»... Чи побачать вони світ? А якщо й побачать, то кому буде по кишені їх придбати? Можна, щоправда, знайти шляхи деякого зменшення вартості українських книжок. Наприклад, друкувати їх в Росії. Тамтешні друкарні будуть надзвичайно раді цьому. Чому не радіти, коли за рахунок коштів населення України буде активно і постійно модернізуватися російська поліграфічна база? Вона, до речі, вже сьогодні на порядок вища за українську. І цей відрив, завдяки нашим законодавцям, збільшується щодня.

Не маю жодних сумнівів, що найближчим часом з'являться україномовні книжки, які будуть повністю підготовлені російськими видавництвами і надруковані в Росії. Так, вони будуть значно дешевшими за видані в Україні. Але й ідеї, закладені в тих книжках, мабуть, будуть значно відрізнятись — аж до протилежного — від тих, що слугували поштовхом до створення нашої держави.

Ірина ПИМЕНОВА, генеральний директор видавництва «Око», Харків

Він лякає — а їм не страшно

Голос автора статті навряд чи буде почуто. В усякому разі тими, до кого нещасний видавець апелює.

Та й чому, скажіть, уряд України мусить допомагати видавцям — тим, хто так-сяк, але ж заробляє на хліб.

Так, на Заході уряди розробляють програми стимулювання видавничої діяльності, бо ці уряди на своїй шкурі знають, скільки грошей треба витратити, аби стати освіченою людиною, а без освіти — всі двері зачинені.

Тому французькі видавництва можуть пригрозити своєму урядові, що зупинять національне книговидання. А ми не можемо.

Що можемо ми?

Влаштовувати лотереї, свята книги (а не лише оптові ярмарки для таких самих, як і ми), створювати Центри книговидання в кожному обласному центрі, зробити хорошу загальнодоступну книжкову газету, кооперуватися між собою і т. д. Зрештою, ходити на голові, пнутися з шкіри, але привертати громадян на свій бік. Бо держава — це я!

Звертатися до уряду й до великого бізнесу з позитивними пропозиціями, показуючи, як важливо їм самим читати ті чудові книги, котрі саме ми видаємо: про методи ведення політичного діалогу, про механізми правового життя, про те, як правильно сформувати імідж політика і в якій руці правильно тримати виделку.

Треба шукати виходу. Ми його просто не бачимо. Поки що.

Малюнки Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

«За нашу оренду розплачуються покупці книжок»

СЬОГОДНІ видавництво «Либідь» — лідер у державному книговиданні. Понад 100 назв книжок випускають тут щороку. Половина з них — література для вищої школи, причому значна частина її фінансується не з держбюджету, а за власний кошт. Що думає директорка «Либіді» пані Олена БОЙКО з приводу сумного прогнозу пана О. Красовицького?

—Так, сьогодні маємо справу зі стрибком тиску на наш книжковий ринок з боку російського книговидання, тиску, спричиненого прийняттям там Закону про держпідтримку книжкової галузі. Якщо наш уряд не відреагує швидко і адекватно, то частина наших видавців дійсно перейде на російську поліграфбазу. А це означає, що українські друкарі позбавляться значної кількості замовлень і, по суті, – роботи.

Отже, негайно потрібен законодавчий акт, який би вивільнив видавців, поліграфістів та книготорговців від сплати податку з прибутку та від податку на додану вартість від реалізації послуг і книжок, випущених державною мовою та за Національною програмою книговидання, яка зараз формується. Відомо, що уже близько року в кулуарах Верховної Ради перебував саме такий законопроект (який також передбачає звільнити продуцентів та поширювачів книжок від обов'язкового продажу 50 відсотків валютних надходжень та від відрахувань до централізованих фондів), але й досі цей проект не подано до розгляду на сесію. Відтак, єдиний прийнятний вихід із ситуації — нагальна поява президентського Указу.

Усвідомлюю, що фінансовий стан справ у країні такий, що уряді нелегко буде пристати на вище викладені пропозиції. Тоді, можливо, бодай поновити податкові пільги видавцям, котрі випускають понад 70 відсотків книжок державною мовою?

—Але українською можна друкувати і виразно розважальне читво. Чи мусить держава опільговувати такі видання?

—Однозначно — ні. В російському Законі про держпідтримку книговидання пільги надано лише книжкам з освіти, культури та науки. Тому у положенні про нашу Національну програму книговидання має бути детально розроблено книгознавчі критерії — типологічні та класифікаційні, — за допомогою яких можна було б однозначно вирізняти соціально значущу літературу.

До того я вважаю, що захист книги за мовним принципом прийнятний лише у теперішній перехідний період. Видавничий асортимент перебуває під впливом реального попиту. І якщо Закон про мови не діє, то законом про держпідтримку українських книжок його не замінити. Коли система освіти не має жорстких вимог до єдиної мови навчання, коли у держустановах можливе діловодство на недержавній мові, коли національна термінологія не є єдино прийнятною в науці, чи буде за таких умов попит на українську книжку? І навпаки: як тільки Закон про мови стане невблаганним щодо виняткової сфери побутування державної мови, українські книжки послуговуватимуться підвищеним попитом, і видавці друкуватимуть їх і без пільг.

—І ви не матимете проблем зі збутом?

—Поки людям місяцями затримуватимуть зарплатню, вони не купуватимуть ніяких книжок взагалі.

—Росіяни здешевили свою книжку не лише згадуваним Законом про держпідтримку друку. Наприклад, колишній мер Санкт-Петербурга А. Собчак розпорядився зменшити орендну плату для видавництв до рівня закладів культури...

—По суті, за високі орендні ставки розплачується читач, бо ті витрати лягають на собівартість книжок. А щодо державних видавництв — це взагалі нонсенс. За десятки років ми вже давно сплатили балансову вартість своїх приміщень і, гадаю, передати їх нам у власність держава просто зобов'язана.

Інтерв'ю взяв К. Р.

Костянтин РОДИК, культурологічна асоціація МІАУ-культ

Чи існує нова вітчизняна література? «Авжеж»!

У столичному Будинку літераторів відбулася презентація часопису авангардного письменства «Авжеж».

Цей журнал постав у Житомирі шість років тому. Ті, що виколисали його ідею, — нині добре знані «молоді» письменники Василь Врублевський, Юрко Гудзь, Євген Пашковський, В'ячеслав Медвідь, Микола Закусило – вирішили, попри те, що всі вони поліщуки, видавати не регіональний часопис, а всеукраїнське відзеркалення модерного літпроцесу.

Їм це вдалося. У кращі часи цей аж ніяк не розрахований на масового читача журнал (до того ж видаваний не у столиці) мав три тисячі передплатників і ще стільки ж продавалося уроздріб. В усіх тридцяти випусках надруковано твори більш як 400 молодих авторів.

Тут мали перші публікації нині добре відомі прозаїки та поети: крім повище згаданих — Володимир Даниленко, Володимир Діброва, Василь Габор, Олександр Кучерук, Василь Рубан, Василь Портяк, Богдан Жолдак, Галина Пагутяк, Олег Говда, Володимир Олейко, Сергій Лавренюк, Володимир Цибулько, Олександр Смик, Михайло Григорів. Членом редколегії журналу від початку є житомирянин Валерій Шевчук. А його старший брат Анатолій Шевчук, що й потепер мешкає у Житомирі, саме в «Бібліотеці «Авжеж» видав свою першу та єдину збірку оповідань «Вертеп добра і зла». В'ячеслав Медвідь назвав Анатолія Шевчука «найзагадковішою постаттю сучасної української літератури», а усл авлений Валерій Шевчук якось недавно казав мені: «Мабуть, Анатолій кращий письменник за мене...»

Ведучий презентаційного вечора В. Медвідь казав: «Авжеж» — це ціла епоха в нашій літературі». Якщо взяти на увагу, що цей журнал здобувся на популярність тоді, коли в Україні ще не було нинішніх лідерів модерного письменства — «Сучасності» та «Світо-виду», — то це, схоже, справді так. І недаремно саме у зв'язку з історією часопису на вечорі йшлося про виразне формування «поліської літературної школи».

Але ідея фундаторів «Авжежу», прив'ялена обставинами до розмірів альманаху-річника, щойно викинула свіжий пагін. При новій житомирській газеті «Прес-форум» почав виходити щомісячний додаток «Нова літературна газета». Редактор новинки — той самий шеф «Авжежу» Василь Врублевський.

Вийшло уже три числа «НЛГ». У планах – видавати її щодвотижні. Редактор «Прес-форуму», молодий журналіст Михайло Сидоржевський, фінансує новий часопис у характерний спосіб. Маючи крім тижневика «Прес-форум» іще чотири видання (два рекламні, кримінальне та еротичне), він, задовольняючи пересічний попит своїх земляків, тим самим дав змогу на існування інтелектуального часопису, що він, може статися, прорве всеукраїнський рівень. Принаймні досвід «Авжежу» засвідчує можливість цього.

Михайло КОСЮТА, прокурор Волинської області

Збитий «приціл» прокурорського нагляду

УСІ працівники прокуратури з нетерпінням чекали підсумків роботи Тимчасової спеціальної комісії, створеної для доопрацювання проекту Конституції. Адже в попередньому варіанті проекту передбачалося позбавити прокуратуру функції нагляду за додержанням законності в країні. Негативні наслідки такого кроку очевидні.

І все ж у повторному проекті правовий статус прокуратури практично залишено без змін. До того ж, її повноваження ще більше урізані за рахунок функції розслідування. Цей проект уже прийнято в першому читанні.

Єдиним аргументом прихильників різкого обмеження компетенції прокуратури є посилання на те, що в країнах Заходу її органи здебільшого не здійснюють нагляду за додержанням законності, і, вступивши до Ради Європи, Україна має пристосувати свою правову систему до європейських стандартів. Так, має, але будь-яка перебудова чутливого правоохоронного механізму не може проводитись без ретельного вивчення всіх її наслідків. Нехай спробують нас переконати, що ліквідація загального нагляду прокуратури, функції кримінального переслідування, розслідування злочинів і деяких інших справить сприятливий вплив на стан законності в країні!

Отже, виходитимемо з того, що розділ VII Конституції діє, і з усього спектра прокурорських повноважень, властивих загальному нагляду, залишилось одне — «представництво інтересів громадянина або держави в судах у випадках, визначених законом» (п. 3 ст. 121). Це означає, що прокурор віднині може порушувати питання про ліквідацію будь-яких порушень законності лише через суд. Виявляє він, скажімо, незаконне розпорядження глави райдержадміністрації чи рішення виконкому Ради і за старою звичкою хоче запропонувати авторам його переглянути. Саме в такий спосіб у 1995—1996 роках на Волині було переглянуто близько 400 правових актів, виданих державними і самоврядними органами. А потім згадує: ні, доведеться звертатись до суду, хоча переконаний, що порушники закону виправили б свою помилку добровільно і без судового втручання на його, прокурора, пропозицію. Але хто він тепер такий? Не більш як повірений у не відомо яких справах у суді.

Уявімо собі іншу ситуацію. На прийом до прокурора прийшов скривджений інвалід. За звичкою прокурор прагне приборкати бюрократа. І знову згадує: треба звертатись до суду. Торік до органів прокуратури Волині звернулось понад 8 тисяч громадян, майже кожна шоста скарга була розглянута, здебільшого в позасудовому порядку. Це добре, але ж не відповідає європейським стандартам! З ініціативи прокурорів торік відшкодовано різних збитків державі на 1433 млрд. крб. і 15 тис. доларів США, переважно в позасудовому порядку. А це знову-таки не поєвропейськи! Навіть застерегти порушника закону про відповідальність за правопорушення прокурор не в змозі, оскільки відповідне повноваження у нього відібрали ще в 1991 році перебудовники «першої хвилі». Уважно вчитавшись у розділ VII проекту, можна помітити, що прокуратуру позбавляють навіть функції кримінального переслідування (тобто порушення кримінальних справ, яке не можна ототожнювати з підтриманням державного обвинувачення в суді). Тут уже видно бажання не просто йти в ногу з Європою, але в чомусь і випередити її!

Спрогнозуймо тепер, як намічена перебудова вплине на нашу судову систему. Можливі два варіанти. По-перше, різко зменшиться кількість виявлених порушень законності, які в сучасних умовах спроможна встановити лише прокуратура. По-друге, якщо прокурори почнуть у всіх випадках звертатись до суду, наслідки будуть просто непередбачливі. Сучасна судова система не може впоратися навіть з тими справами, які є. Збільшення їх кількості може призвести до її паралічу.

Не можу зрозуміти деяких вищих службових осіб судової системи та органів юстиції, ініціаторів «урізання» прокурорського нагляду. Що вам заважає по-діловому співробітничати з органами прокуратури, не прагнучи обов'язково інтегрувати її до системи судової влади, що явно недоцільно, враховуючи відмінність у функціях? До речі, у мене склалося враження, що це добре розуміють суддівські працівники обласної, міської та районної ланки, які аж ніяк не прагнуть розширити сферу своєї діяльності за рахунок прокуратури. Бо добре розуміють, якими наслідками це їм загрожує.

А які найближчі перспективи занепаду (саме це слово здається нам найприйнятнішим) прокуратури в разі здійснення запропонованої зміни її конституційного статусу? Відповідно до п. 8 «Перехідних положень до прийняття законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю за дотриманням законів», прокуратура продовжує виконувати функцію нагляду за дотриманням і застосуванням заходів та функцію попереднього слідства. Після прийняття зазначених законів і формування системи досудового слідства прокуратура України, очолювана Генеральним прокурором України, діє в структурі органів судової влади».

По-перше, незрозуміло, на підставі чого прокуратура діятиме у складі судової влади, якщо це не випливає безпосередньо з розділів VII і VIII проекту Конституції? Адже в ньому передбачається все-таки збереження єдиної централізованої прокурорської системи, очолюваної Генеральним прокурором!

По-друге, давайте не тішити себе ілюзіями, що працівники прокуратури після прийняття в запропонованому вигляді статті 121 проекту будуть, як ні в чому не бувало, виконувати свої обов'язки з нагляду за законністю, не думаючи про те, що невдовзі цій діяльності настане кінець. Уже найближчим часом ми зіткнемося з істотним зниженням ефективності наглядових заходів, втратою кадрів. Неважко здогадатись, кому це на руку.

Отже, залишився останній шанс для відновлення нормального стану речей — перегляд статті 121 проекту під час постатейного голосування у другому читанні. Найрозумнішим виходом із становища, на наш погляд, була б відмова від деталізації функцій прокуратури безпосередньо в Конституції з тим, щоб це питання було остаточно вирішене в майбутньому Законі про прокуратуру. А відповідну статтю Конституції варто сформулювати так: **«Нагляд за додержанням законів у державі, кримінальне переслідування та підтримання обвинувачення в суді здійснює Генеральний прокурор України та підпорядковані йому прокурори».**

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Де пролився золотий дощик?

ОДИН багатий добродій із США, вивчивши багатообіцяючі ринкові перспективи унікальної рекреаційної зони курорту Трускавець, надумав укласти сюди чималий капітал і поквапився до українських партнерів. Яке ж було його здивування і розчарування, коли дізнався, що знаменита «Нафтуся» не має міжнародного сертифіката. Ніхто не подбав про це за часів Союзу та й за п'ять років незалежності України. Шкода. Бо полився б золотий дощик. Утім, він уже почав накрапати...

Цифри — річ уперта

Путівка на трускавецький курорт перестала бути чимось на взірець виграшного лотерейного білета. Приготуйте 45 мільйонів карбованців, і будь-який санаторій прийме вас із розкритими обіймами. Нині інша проблема: де знайти покупця путівки? Здавалось би, де за таких умов узятися золотому дощику? І все ж благодатна хмарка з'явилася над Трускавцем і... попливла далі. Дощик пролився в іншому місці. Нині адреси локальних опадів встановлюють правоохоронні органи, зокрема Трускавецький міськвідділ внутрішніх справ. Зініційована ним ретельна аудиторська перевірка фінансових документів виявила цифри й факти, які підлягають однозначному тлумаченню в рамках Кримінального кодексу. За підрахунками аудитора, кандидата економічних наук Валерія Каспрука, місцевий бюджет міг би збагатитися не менш як на... трильйон карбованців.

Об'єднання «Трускавецькурорт» створювалося два роки тому як координаційний орган, та перетворилося на контрольно-розподільний у стилі «кращих» традицій командно-адміністративної системи. Виручку, одержану від реалізації путівок, об'єднання розподіляє по фондах санаторіїв, залишаючи 80 відсотків прибутку як відрахування в централізовані фонди виробничого розвитку, соціального розвитку та інші. При цьому об'єднання чомусь усупереч закону послуговується особливою ласкою податкової інспекції: кошти від реалізації путівок не оподатковуються, а кошти, перекazані санаторіям, оподатковуються. Свого часу головлікар об'єднання Богдан Аксентійчук у розмові зі мною гаряче обстоював ідею централізованих фондів, критикував сепаратистські настрої головних лікарів профспілкових санаторіїв. Мовляв, якби не контроль згори, вони витрачали б кошти на дорогі меблі чи машини, а не на розвиток, капітальний ремонт тощо. Нині контроль здійснюють ретельно: навіть у відрядження в межах України керівник установи, підпорядкованої об'єднанню, не має права вирушити самовільно. А покірності й слухняності сприяє «дамоклів меч» — контракти. Контроль мав би бути двосторонній — і згори, і знизу, як це передбачено статутом об'єднання, в рамках котрого діє рада керівників. Точніше, мала б діяти, але...

Пасивність знизу і прихильність згори — від керівництва АТ «Укрпрофоздоровниця» створили найкращі умови для фінансових операцій поза правовим полем. Зокрема, за 1995 рік санаторії переказали до фонду соціального розвитку об'єднання 16 мільярдів 188 мільйонів карбованців. Однак, як показала аудиторська перевірка, за станом на перше січня цих коштів не виявлено і їх не було витрачено. Минулого року санаторії переказали об'єднанню «Трускавецькурорт» для централізованого фонду інвестицій АТ «Укрпрофоздоровниця» 26,6 мільярда карбованців. Та поки ці гроші дійшли до батька-Києва, вони загадково обросли добрячим «приварком»: згаданий фонд одержав від «Трускавецькурорту» 49,9 мільярда карбованців.

Аналогічні «приварки» з'явилися і в інших фондах. Загалом сума «зайвих» грошей, переказаних у Київ, становить 34 мільярди карбованців.

Об'єднання «Трускавецькурорт» закупило комп'ютери, первісна вартість котрих становить 4 мільярди карбованців, однак фірмі «Нектон» було переказано 7 мільярдів. Окрім того, об'єднання поклало 13 мільярдів «тимчасових вільних коштів» на депозитні рахунки трьох комерційних банків. Один з них — київський банк «Алекс», куди переказоно один мільярд карбованців, збанкрутував, але під час його ліквідації об'єднання чомусь не виставило кредиторські вимоги. Розслідування триває і взято на особливий контроль начальником УВС Львівської області Б. Романюком.

Проте принципова позиція правоохоронних органів не всім припала до вподоби. Її не привітали навіть ті керівні інституції, які безпосередньо відповідальні за поповнення місцевого бюджету. Зацікавлені в гальмуванні слідства посадові особи спробували застосовувати телефонне право, але цифри і факти — річ уперта.

«Вам — мити паркет, а ми вмиємо... руки»

Учитуюсь у документи і, щиро кажучи, не йму віри: невже золотий дощик осліплює до такої міри, що на другий план відступає не лише відповідальність перед людом і законом, а навіть елементарний інстинкт самозбереження? («Ми — молода команда», — заявляє Б. Аксентійчук, а на претензії «старичків» реагує однозначно: власникові, тобто керівництву АТ «Укрпрофоздоровниця», видніше, що, як і до чого. До речі, права «власника» вельми сумнівні, бо санаторії передано профспілкам у безплатне користування, а не у власність. Та золотий дощик поруйнував навіть встановлені статутом правила гри. Натомість з'явилися правила приборкання непокірних. До тих санаторіїв, які виявили активний спротив щодо контрольно-розподільчої діяльності об'єднання, були спрямовані комісії. Вони констатували, що «останнім часом значно знизилася популярність у хворих таких оздоровниць, як «Каштан», «Алмаз», «Янтар». Довідки про перевірку цих санаторіїв написано у стилі компромату. На першому плані не аналіз лікувально-діагностичної роботи, а інше: «головний лікар не проводить бесіди з новоприбулими хворими (...), погано описуються скарги хворих, анамнез хвороби (...), санітарний стан продуктового складу жахливий (...), яйця перед видачею на харчоблок не миють (...), паркет потребує догляду» і т. ін. Головного лікаря санаторію «Алмаз» Олену Фариму звинувачено в тім, що вона «не забезпечила контроль за якістю дієтичного харчування, не проводила обхід в їдальні», хоча цей санаторій взагалі не має на балансі своєї їдальні. Головним лікарям санаторіїв «Алмаз», «Каштан» і «Янтар» оголошено догани, зокрема за незадовільні показники фінансової діяльності, хоча ці оздоровниці мали в першому кварталі значні прибутки. А зрештою, хто б то говорив про незадовільну фінансову діяльність. Зате яка бурхлива чиновницька діяльність розгорнулася на тлі кримінальної справи! Рада АТ «Укрпрофоздоровниця» вирішила «з метою більш раціонального використання профспілкового майна «створити», представництво акціонерного товариства на курорті Трускавець, підпорядкувавши йому об'єднання «Трускавецькурорт». Директором представництва призначено головлікаря об'єднання — знайомого вже нам Б. Аксентійчука. Два крісла, дві зарплати, дві моралі...

Одне слово, у Трускавці вживають протипожежних заходів: вогонь гасять зустрічним вогнем. Цей засіб буває ефективний, коли горять ліси і... земля під ногами. А тим часом покритиковані керівники не кинулися чимскоріш глянцювати паркет, а вдалися до радикальних дій: звернулися до голови об'єднання профспілок Львівщини народного депутата України Ярослава Кендзьора. У їхній апеляції зазначено, що згідно з відповідними нормативними актами представництво й об'єднання не мають права втручатися в господарську діяльність санаторіїв. Технічний стан корпусів — на совісті «Трускавецькурорту», адже об'єднання самочинно забирає кошти від реалізації путівок і зараховує їх до відповідних централізованих фондів, зокрема і фонду виробничого розвитку. Щодо «втрати популярності», то слід зазначити, що АТ «Укрпрофоздоровниця» в березні 1996 року повернуло нереалізовані путівки І кварталу. А де ж були представництво і об'єднання «Трускавецькурорт», адже там створено відповідний підрозділ реалізації путівок?! Чому путівки не були повернені на початку І кварталу, а лише в кінці? Адже санаторії могли б реалізувати їх самостійно. «Низи» не чекають пасивно рішень згори, терпець увірвався. П'ять санаторіїв та курортна поліклініка № 2 заявили про свій намір вийти зі складу об'єднання «Трускавецькурорт» у зв'язку з постійним порушенням ним законів України. Справу розглядає Арбітражний суд Львівської області.

... Насамкінець хочу запропонувати задачку з діленням і множенням: з пункту А золоте теля вирушило в пункт Б, а звідти — в пункт В, тобто в Київ. «Батько» пометикував над тими грішми і направив їх у протилежному напрямку — до пункту Б, а звідти до А. Дорогою туди-сюди теля то всихає, то набирає ваги, інвестуючи «пастушків» із чиновницьких розподільчих служб. Запитання: кому це вигідно? Легенька задачка — для першокласників...

Павло ЛАЗАРЕНКО: «Від проголошення економічних реформ — до втілення їх у реальне життя»

(Початок на 2-й стор.).

Проте можливості пом'якшення платіжної кризи за рахунок резервів держави, особливо бюджетних, практично вичерпано. Подальша орієнтація винятково на згадані джерела може призвести до загострення платіжної кризи через недофінансування бюджетних витрат. **Основний шлях розв'язання цієї проблеми — в іншій площині: це — реструктуризація підприємств, реальне стимулювання виробництва.**

З усього кола проблем слід виокремити дві: пошук і реалізація найефективніших форм і методів приватизації;

реструктуризація через застосування процедури банкрутства.

Павло Лазаренко зазначив, що у сфері приватизації провадитиметься така лінія, яка дала б можливість не лише виконати зобов'язання держави перед населенням, а й одержати «живі» гроші, необхідні для вітчизняної економіки. Держава дедалі частіше продаватиме пакети акцій підприємств тільки під конкретні інвестиційні проекти і зобов'язання стратегічних інвесторів. За словами глави уряду, такі інвестиційні програми стануть складовою частиною договору купівлі-продажу і передбачатимуть підвищення ефективності виробництва, збереження робочих місць, підтримку об'єктів соціального призначення. Досвід минулого року засвідчив життєздатність цієї практики. Торік завдяки проведенню міжнародних інвестиційних конкурсів з продажу пакетів акцій, що належать державі в майні приватизованих підприємств, залучено інвестицій на загальну суму 107 млн. доларів США.

Велике значення приділяється й інститутові банкрутства. Однак потрібно зазначити, що мається на увазі не закриття підприємств, а застосування самої процедури, яка дає змогу знайти нового ефективного власника-інвестора, очистити баланси підприємств від заборгованості, зменшити навантаження на собівартість продукції через реорганізацію підприємств і передання на баланс місцевих органів об'єктів соціально-культурного призначення. Для вироблення, запуску й подальшого відпрацювання усіх названих механізмів створюється Агентство з питань реструктуризації і запобігання банкрутству підприємств та організацій.

Інститут банкрутства має стати ключем до розв'язання багатьох проблем. Скажімо, хоч би скільки велися розмови про необхідність скорочення енергозатрат, призупинення діяльності підприємств, які не мають збуту своєї продукції, поки що все це залишається декларацією про наміри. Підприємства, споживаючи електроенергію, не платять за неї. Сьогодні загальна заборгованість за цією статтею становить 311 трлн. крб.

5. Структурна перебудова вугільної галузі

Для прискорення структурної перебудови вугільної промисловості уряд опрацьовує напрями, погоджені з Президентом України.

Перший. Визначено 30 шахт, котрі підлягають закриттю як збиткові. Вже розпочалося фінансування даного проекту, спрямовано 1 трлн. крб., а всього в бюджеті поточного року на ці заходи передбачено 13 трлн. крб.

Другий. Визначено перелік шахт, які не потребують фінансової допомоги і, незалежно від власного бажання, повинні працювати самостійно. Інші шахти, кількість яких також встановлено, потребують підтримки, й вони одержуватимуть її через Фонд паливно-енергетичного комплексу.

Проте уряд звертатиме особливу увагу на те, щоб державну підтримку використовували щонайбільше ефективно. Адже загальновідомо, що більш як 50% цієї допомоги пішли «в пісок». Крім того, вугільні об'єднання направляли свою продукцію в сумнівні комерційні структури, по півроку не одержуючи за неї жодної оплати. Часто навіть з першого погляду видно, що вугілля направляють у фіктивні структури, які після отримання продукції одразу ж зникнуть. Тому з шахтарями є домовленість: гірникам, перш ніж виводити людей на вулицю й виголошувати, що уряд заборгував, потрібно дати можливість Кабінетові міністрів розібратися, чому склалася така ситуація і хто винен у її виникненні.

Третій. Розвиток вугільної галузі. Для цього передбачено придбання обладнання і запуск 93 лав, для чого потрібно 17 трлн. крб. 10 трлн. крб. буде надано за рахунок кредитів комерційних банків і лише на розвиток галузі, а не на заробітну плату.

Четвертий. Підтримуючи вугільну галузь, уряд загалом надав 18 трлн. крб. (6 трлн. крб уже спрямовано) на закупівлю вугілля для закладання до держрезерву. Крім усього, це дасть змогу нагромадити необхідний запас вугілля у жовтні-грудні поточного року. Адже саме через нестачу запасів цього палива не було можливості виробляти в достатній кількості електроенергію, через що посилився спад виробництва.

П'ятий. Передання соціальної сфери, шахтарських селищ на баланс місцевих Рад — відповідну постанову уряду уже підписано. Даний процес має провадитися комплексно, а не частинами, як це робиться сьогодні: спочатку комунікації, потім — садок і т. ін. Під урядову постанову уже надано 1,5 трлн. крб.

Для розв'язання шахтарських проблем в цілому, за словами Павла Лазаренка, потрібно щонайменше три роки.

6. Реформи в АПК

На жаль, погодні умови поточного року такі, що про високі врожаї годі й казати. Весь Південь залишився в цьому році без хліба, надзвичайно складна ситуація на Херсонщині, в Запоріжжі, Одесі, Миколаєві, Придніпров'ї, Кіровоградській області. Проте врожай зернових буде не нижчий, аніж торік. Є можливість заготовити 5 млн. тонн хліба для державного резерву і близько 2,5 млн. тонн — через регіональні держзамовлення.

Будуть прискорені терміни поставки техніки. Підписано угоду на постачання тисячі комбайнів «Джон Дір». Також ведеться робота щодо залучення західноєвропейських фірм для виробництва на базі Херсонського комбайнового заводу комплектувальних для імпортної техніки. Адже не таємниця, що близько тисячі комбайнів минулого року через нестачу комплектувальних стояли. Тривають переговори щодо відкриття кредитної лінії і спільного виробництва в Харкові чи на Південному машинобудівному заводі тракторів, орієнтовна потужність лінії — 12–14 тис. на рік.

Нещодавно урядові були пред'явлені серйозні претензії у зв'язку з тим, що не виділяли коштів на соціальний розвиток. Тепер на ці заходи передбачено 25 трлн. крб. Однак до 1 вересня поточного року уряд не зможе відкрити нове фінансування, бо переважна більшість коштів спрямовується на виплату пенсій, зарплат, на міждержавне замовлення. «Я з вами веду відверту розмову, — сказав Прем'єр-міністр, — до 1 вересня потрібно почекати».

Дуже важливим питанням є паювання землі. Паювання слід провести для того, щоб кожен, хто працює на землі, мав можливість отримати свій пай, щоб це була його власність. Хоча питання власності на землю буде записано в новій Конституції, але, вважає Павло Лазаренко, «через одержання паю ми маємо пройти», щоб кожний селянин мав свій капітал.

На закінчення Павло Лазаренко наголосив, що «від загального курсу на проголошення економічних реформ ми перейдемо до втілення їх у реальне життя».

Життя — театр. А претенденти — актори

(Початок на 3-й стор.).

куди треба вкладати гроші: не в політику, а у виробництво. Втім, це також реклама полегкості, з якою він провів цю політичну кампанію, пообіцявши, що вже в 2000 році піде на вибори Президента Росії у парі з Наташею. А взагалі, правда, краще мати хорошу дружину, ніж крісло? — таке риторично-стверде запитання-відповідь він адресував пізно вночі нашій журналістській братії.

Та все ж крісло також важливе. У кожного кандидата є своє політичне місце.

—Якщо зріло подумати, народ мене ще любить. Думаю, ми всі згуртуємося навколо Михайла Сергійовича Горбачова. Я особисто вже згуртувався.

До мене дійшли плітки, що, знаєте, не будемо називати прізвища, вирішили фальсифікувати результати виборів. Цього не можна допустити... А якщо замість моїх законних двох відсотків візьмуть і фальсифікують півтора? Сорому перед усім світом не оберешся, знаєте. Всі думали, що я два відсотки наберу, а я всього півтора... Сором і ганьба! (голосом Горбачова).

З телепередачі «Лялькн».

Президенти, віце-президенти, екс-президенти — всі вони мають політичну підтримку. Хоча Аман–Гельди Тулєєв офіційно не представляє якусь політичну силу, а лише є головою Законодавчих зборів Кемеровської області, та, знявши свою кандидатуру на користь Геннадія Зюганова і зробивши кілька провокаційних заяв щодо показухи у передвиборній кампанії Бориса Єльцина, явно спрацював як довірена особа Геннадія Андрійовича. Тільки ось триста мільйонів рублів, виділених на проведення виборчої кампанії, має повернути Центрвиборчкому.

Крім влади, звісно, політику роблять гроші. Найбільшу, як це видно з офіційної таблиці про пожертвування до виборчих фондів кандидатів, опублікованої у «Вестнике Центральной избирательной комиссии», мав Борис Єльцин. Але з графи про витрати цих коштів видно, що за марнотратством він посідає лише третє місце після Жириновського і Явлінського, на четвертому — Лебедь, на п'ятому — Зюганов, на шостому — Шаккум. Отже, висновок очевидний: справа не так у грошах, як у владі. Якби лідерам президентського марафону за все довелося платити, то аж ніяк би коштів не вистачило. Втім, насторожує, якщо зіставити єльцинську президентську кампанію, що проводилася явно як державна, і жалюгідний результат, то висновок очевидний: дуже добре і гучно — також погано. Особливо на тлі невиплачених зарплат. І цей «прокол» Президент Єльцин намагається виправити найближчим часом. 12 трильйонів рублів буде спрямовано на розв'язання проблем Далекого Сходу і соціального захисту сім'ї. Допомога надійде в регіони, які голосували за комуніста Зюганова.

—Для того, щоб добитися миру, потрібна доволі тверда позиція (голосом Єльцина).

—Патронів не шкодувати, — однозначно (голосом Жириновського).

З телепередачі «Ляльки».

Хто вписався би у ландшафт президентського кабінету в Кремлі — Україна для нього козирна карта у грі з конкурентами. Єльцин: «Чорноморський флот був і залишається російським». Зюганов: «Якщо виграю вибори, перший візит здійсню в Україну!» І що ж бажають Геннадій Андрійович? Прискореної поглибленої інтеграції а-ля Лукашенко: «Братні народи повинні жити разом». Одне слово, вперед — у комуналку. З комуністичним вітанням, брати-слов'яни.

Олександру Лебедю (до речі, за батьком — українець, за духом — росіянинові) ця «ситуація особливо подобається, взяти й розрубати наші зв'язки не дамо: ми, мовляв, самостійна суверенна держава, до нас — наліво, до вас — направо. Не вийде так».

Володимир Жириновський також визначив рівень наших «братерських відносин»... пивом без закуски. Навіть Брынцалов з Наташею не оригінальні: роль молодшої сестри для України влаштовує мільярдера-соціаліста найбільше.

У цій ролі бачить нас переважно і численний російський електорат. Заклопотані власним вибором, москвичі – співрозмовники, однак, вказували нам на місце у майбутній багатій, сильній, гордій Росії. Чия вона буде: Єльцина, Зюганова, Лебедя — справа вибору росіян. А наше місце залежить таки від нас. За всієї поваги до майбутнього Президента сусідньої Федерації.

Як це робиться

—За цих умов величезна відповідальність лягає на плечі Центрвиборчкому. Фактично за цю добу голова Центрвиборчкому стає головною фігурою в країні. На нього страшно тиснутимуть. Важко навіть уявити собі, у що це може вилитися (голос за кадром).

—По-мо-жі-і-ть!!! — шепоче голос Миколи Рябова...

З телепередачі «Ляльки».

Максимум розуміння праці журналістів і спостерігачів. І, ясно, ЦВК має бути поза підозрою, як дружина Цезаря. Як поєднати ці дві вимоги? На виборах Президента Російської Федерації це зробили. І цього варто повчитися. Передусім максимум друкованої оперативної інформації, всі випуски документів у «Вестнике Центральной избирательной комиссии Российской Федерации», сам текст Закону про вибори. Все це — у будь-якій кількості для всіх журналістів, які працюють на виборах в інформаційному центрі ЦВК. Календарний план заходів, усі роздрукування даних про хід голосування. І навіть емблемка «Я голосував» і «Я голосувала». Ніхто не мав труднощів з передачею інформації.

Але головне, безперечно, живе спілкування з представниками ЦВК. У конференц-залі встановлено мікрофони для преси. На подіумі — представники ЦВК: заступник голови, члени комісії. Вони проводили зустрічі з пресою майже кожні дві години, а вночі з 16 на 17 червня — кілька разів. Відповідали на всі запитання, що виникали. Заступник голови ЦВК Дмитро Орєшкін давав численні ексклюзивні інтерв'ю. Інформацію подавали шляхом виведення цифрового матеріалу на електронне табло і на карту Російської Федерації, на якій було видно відсоток виборців, що взяли участь у голосуванні (це до закриття виборчих дільниць), а потім по регіонах Росії перевагу того чи іншого кандидата в кольоровому забарвленні регіонів. Інформаційний центр, зрозуміло, став і місцем зустрічі кандидатів, їх довірених осіб, аналітиків, соціологів з пресою. Журналісти мали можливість одержати не лише цифровий матеріал, а й вислухати коментарі, точки зору різних політичних сил.

Крім того, в інформаційному центрі демонструвалася й новинка, застосована на 15 виборчих дільницях Москви. Це комплекс автоматичного зчитування і підрахунку голосів виборців. Він розроблений і виготовлений у рамках Федеральної цільової програми розвитку державної автоматизованої системи «Вибори». Сканер може забезпечити одночасний підрахунок голосів за дев'ятьма різними типами бюлетенів з видачею окремих протоколів по кожному з них. Завдяки цьому протягом однієї-двох хвилин після голосування може бути видано інформацію. А реальна швидкість введення бюлетенів у сканер становить близько трьох секунд. Точність автоматизованого підрахування голосів уже перевірялася на двох турах виборів у Санкт-Петербурзі. Врешті, і журналісти мали змогу переконатися в надійності цього слова техніки.

ЛАУРЕАТ СЕЗОНУ — АНДРІЙ ШЕВЧЕНКО!

Журналісти називають найкращого футболіста країни

Починаючи з 1 січня 1990 року, наша газета перша в Україні почала проводити опитування журналістів, які пишуть на футбольну тему, з метою визначення найкращого гравця.

Серед наших переможців такі зірки, як київські динамівці Геннадій Литовченко (перший лауреат), Ахрік Цвейба, Віктор Леоненко, герой першого чемпіонату незалежної України Сергій Шевченко з «Таврії», дніпропетровець Андрій Полунін.

Цього року в опитуванні взяли участь 36 журналістів -представників багатьох друкованих видань, агентств, радіо й телебачення. За перше місце кандидатові нараховували три очка, за друге — два, третє — одне. Називали імена 18 футболістів, які виступають у вищій лізі.

Сьогодні ми щиро вітаємо 19-річного нападаючого київського «Динамо» і національної збірної Андрія ШЕВЧЕНКА, якого журналісти назвали найкращим футболістом України сезону 95/96.

Андрій ШЕВЧЕНКО зібрав 28 перших місць, сім других і одне третє. А в підсумку — 99 очок! Абсолютна ПЕРЕМОГА!

Друге місце посів нападаючий одеського «Чорноморця» і збірної України, найкращий бомбардир чемпіонату **Тімерлан Гусейнов.** У нього — 41 очко (3, 12, 8). На третьому місці ще один представник київського «Динамо» і збірної — захисник **Олександр Головко** — 23 очка (2, 5, 7).

Наступні місця посіли: **Віталій Косовський** («Динамо») — 18 очок, **Андрій Полунін** («Дніпро») та **Володимир Циткін** («Нива», Вінниця) — по 7, **Олег Суслов** («Чорноморець») — 5, **Микола Волосянко** («ЦСКА-Борисфен») — 3, **Юрій Калитвинцев** («Динамо»), **Василь Кардаш** («Чорноморець»), **Геннадій Орбу** («Шахтар») — по 2, **Луїс Емерсон** («Дніпро»), **Геннадій Зубов** («Шахтар»), **Ігор Лучкевич** («Металург»), **Юрій Максимов, Євген Похлєбаєв, Олександр Шовковський** («Динамо»), **Дмитро Шутков** («Шахтар») — по 1.

Хто за кого?

Башкатов Олександр («Советский спорт») — Шевченко, Косовський, Суслов

Білик Олександр («Голос України», Київ) — Шевченко, Гусейнов, Головко

Бондар Юрій («Молодь України») — Гусейнов, Косовський, Шевченко

Браницький Віктор («Голос України», Київ) — Шевченко, Полунін, Волосянко

Валерко Валерій («Вечірній Київ») — Косовський, Шевченко, Суслов

Вихованець Валерій («Киевские ведомости») — Шевченко, Головко, Гусейнов

Власюк Людмила (Укрінформ) — Шевченко, Гусейнов, Головко

Герасименко Дмитро («Сільські вісті») — Шевченко, Циткін, Гусейнов

Дерепа Сергій (Українське телебачення) — Шевченко, Циткін, Емерсон

Ільченко Дмитро («Команда») — Шевченко, Суслов, Похлєбаєв

Каневський Григорій («Независимость») — Шевченко, Циткін, Орбу

Капеліович Аркадій («Наш город», Запоріжжя) — Шевченко, Гусейнов, Лучкевич

Карельський Євген (УНІАН) — Гусейнов, Шевченко, Волосянко

Кардаш Володимир (Українське телебачення) — Шевченко, Косовський, Кардаш

Карман Юрій (прес-служба «ЦСКА-Борисфен») — Головко, Шевченко, Волосянко

Конончук Ігор («Демократична Україна») — Шевченко, Гусейнов, Шовковський

Косий Анатолій («Днепр вечерний», Дніпропетровськ) — Шевченко, Полунін, Гусейнов

Костенко Олег («Робітнича газета») — Шевченко, Головко, Циткін

Левицький Марко («Всеукраинские ведомости», Донецьк) — Шевченко, Гусейнов, Шутков

Липенко Олександр («Всеукраинские ведомости») — Шевченко, Головко, Гусейнов

Лисянюк Олександр («Вечерняя Горловка») — Гусейнов, Шевченко, Орбу

Маєвський Володимир («Зеркало недели») — Головко, Шевченко, Суслов

Малишев Юрій («Команда») — Шевченко, Головко, Гусейнов

Михайлов Василь («Спортивна газета», Львів) — Шевченко, Гусейнов, Кардаш

Надієвець Андрій («Всеукраинские ведомости») — Шевченко, Гусейнов, Максимов

Пількевич Сергій («Український футбол») — Шевченко, Гусейнов, Косовський

Пільчевський Юрій («Команда») — Шевченко, Гусейнов, Головко

Рекунов Валерій («Киевские ведомости») — Шевченко, Косовський, Гусейнов

Савелій Сергій (Українське телебачення) — Шевченко, Гусейнов, Головко

Сай Юрій («Команда») — Шевченко, Головко, Зубов

Семененко Олексій («Спорт-экспресс») — Косовський, Шевченко, Гусейнов

Сердюк Олександр (пресслужба «Динамо», Київ) — Шевченко, Калитвинцев, Косовський

Чеботарьов Анатолій («Магістраль») — Шевченко, Косовський, Гусейнов

Чередов Анатолій («Київська панорама») — Шевченко, Гусейнов, Головко

Чеховський Геннадій («Спортивна газета») — Полунін, Шевченко, Гусейнов

Щербак Юрій (Укрінформ) — Шевченко, Гусейнов, Головко.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

НЕМА ПЕРЕВОДУ ДИНАМІВСЬКОМУ РОДУ

Йому 29 вересня виповниться лише двадцять. Як кажуть, щаслива пора мрій і надій, на перший погляд безтурботна і легка. До того ж, схоже, доля обрала його улюбленцем.

Утім, не тільки з милості долі він у такому юному віці став постаттю помітною, домігся в житті вже чимало. Мабуть, пояснення такого злету містяться й у рисах його характеру: працьовитості, скромності, кмітливості, вихованості. І, звичайно, талантові.

Зізнаюся, трохи нервував перед нашою зустріччю. Мене тривожила думка: а якщо він задавака, який уже встиг хапонути «зіркової хвороби»? Але перші ж хвилини розмови переконали мене, що даремно хвилювався. Більше того, перейнявся величезною симпатією до цього юнака — щирого, ерудованого, акуратного, дуже приємного. Отже, наша розмова — з Андрієм Шевченком, найкращим футболістом країни за версією «Голосу України».

—Рішення журналістів було для вас несподіванкою чи ні?

—Звичайно, це несподіванка. Мені дуже приємне таке визнання людей авторитетних. Постараюся вдосконалюватися, грати так, щоб панове журналісти не шкодували, що назвали мене першим серед сильних. Цей сезон справді був для мене досить успішним. І справа не в «золоті» і Кубку, які ми здобули колективно. Головне, як на мене, що потроху починаю «перелазити» через бар'єр, який відділяє зрілий футбол від ще зрілішого, класного.

—Як переживали тимчасове відлучення команди від єврозмагань?

—Переживав, як і всі наші хлопці, не приховуватиму, дуже сильно. Адже я — корінний динамівець. Спокушали і мене запрошеннями.

—Цікаво, а можна конкретніше? Кажуть, кликали з Європи.

—Стосовно далекого зарубіжжя нічого не казатиму, бо не володію інформацією. А от Валерій Георгійович Газзаєв приїздив із Владикавказа, запрошував до «Аланії».

—І якою була відповідь?

—Звичайно, негативною. Я чемно пояснив тренерові, що, можливо, і зголосився б на його пропозицію, коли б нас справді надового дискваліфікували. Вирішуйте всі питання з Григорієм Михайловичем Суркісом. Але мені, повірте, зовсім не хочеться залишати рідне місто і клуб моєї мрії. До того ж, скажу відверто, ми навіть не сумнівалися, що оте несправедливе рішення обов'язково відмінять.

—Ви — корінний киянин, як самі казали, динамівець. Тепер популярні не тільки в рідному місті, а й по всій країні. Тому цікаво було б дізнатися про вашу родину, про те, за яких обставин захопилися футболом.

—Є у мене батьки, сестра, старша від мене на три роки, — все, як у всіх нормальних людей. Мешкаємо на Оболоні, на вулиці Мате Залки. Тато — колишній військовий, працював в училищі, тепер — пенсіонер. Мама — бухгалтер у дитячому садку.

—А сестра захоплювалася спортом?

—Ніколи.

—Заміжня?

—Ще ні. У них там тепер якраз усе вирішується...

—У якому віці познайомилися з м'ячем?

—Навіть не пам'ятаю. Футбольним вірусом, здається, уражені практично всі київські хлопчики. Батьки мої були просто в шоку від такого несамовитого захоплення. А от до динамівської школи потрапив, коли виповнилося десять. Якраз перед трагедією в Чорнобилі. Я грав за дворову команду «Чайка» у турнірі «Шкіряного м'яча». Один із матчів дивився динамівський тренер Олександр Олександрович Шпаков. Він запросив тоді до себе кількох хлопчиків, у тому числі й мене. Було, як тепер пам'ятаю, дуже спекотно. Ми з мамою приїхали до 45-ї школи, де тренувалася група Шпакова. Олександр Олександрович попросив привезти свідоцтво про народження. А через кілька днів — біда. Наш клас вивезли до Макіївки. А потім батьки мене забрали звідти і повезли на море. Сумно тоді було і тривожно. Хоча ми, малеча, мало що розуміли. Навіть страшно про все це згадувати.

—Не до футболу було.

—Та ні. Щоправда, протягом півроку я навіть і не думав про організовану гру. Більше «виступав» у дворі. Аж якось до нас завітав Шпаков, побалакав з батьками, і мої офіційні заняття в динамівській ДЮСШ поновилися. Футбол весь час для мене найголовніше. Треба бути добре фізично підготовленим. До цього й прагну постійно, ще змалечку.

Я дуже вдячний своєму першому тренерові за науку. Але минув час — і він поїхав працювати до ОАЕ. Два роки вчився в іншого динамівського наставника, теж Олександра Олександровича — Лисенка, чудового майстра з доведення юнаків до хорошого дорослого рівня. До речі, гадаю, що Олександр Лисенко — один із найкращих тренерів в Україні. Йому цілком до снаги робота в командах майстрів.

—А хто з динамівських футболістів був кумиром для вас у дитячі роки?

—Усі гравці команди зразка 85/86 років. Кожен — зірка, неабияка особистість. Звичайно, хотів бути схожим передусім на Блохіна, Бєланова, Євтушенка, Заварова — гравців атаки.

—Якщо вже заговорили про Олега Блохіна, то він, як і ви, вихованець київської динамівської школи, досяг у спорті захмарних вершин. Став володарем «Золотого м'яча» найкращого футболіста Європи. Чи не мрієте про щось подібне?

—Так, дуже мрію. Олег Володимирович для мене — великий приклад у футболі. Але для досягнення високої мети треба демонструвати справжній клас і обов'язково на міжнародній арені. Тому з таким нетерпінням чекаю нашого виступу в Єврокубку.

—Якраз хотів запитати: чи здатне київське «Динамо» посилити гру до відбіркових матчів Ліги чемпіонів?

—Гадаю, що зможе. Є чималі резерви для посилення. Для себе усвідомив, що необхідно вже тепер перебудовуватися насамперед внутрішньо. Я виходжу на кожний матч, не думаючи про матеріальний бік. Хоча і він багато значить, бо ми професіонали. Треба усім єством відчувати високу мету, бути патріотом свого клубу, міста, держави. Тоді можна розраховувати на високі результати.

—Хотів уникнути політичної теми. Але ви самі торкнулися її ...

—Я не приховую своїх патріотичних почуттів. Люблю батьківщину. Радий, що наша держава тепер незалежна і вільна. Раніше ми були рабами, а тепер дістали волю. А це — найбільша цінність для людини. Можу порівнювати, адже встиг пожити і в радянські часи. Головне — мати віру. Хоча молоді тепер дуже важко. Вона потребує особливої уваги.

—Звернув увагу, що на полі ви дуже коректні, не пригадую, щоб відповідали на грубощі опікунів такою самою монетою. Ви і в житті такий?

—Так. Намагаюсь бути чесним і коректним. В усякому разі, стараюся.

—Що для вас неприйнятне?

—Коли ображають жінку. Не терплю нещирості, хамства, надокучливості, а особливо підлості.

—Ще кілька житейських запитань. Чи захоплюєтесь рок-музикою?

—Я взагалі люблю хорошу, мелодійну музику.

—А фільми які полюбляєте дивитись?

—Кіно дуже люблю. Подобаються фільми, які мають смисл, про життя. Хоча не проти гостросюжетних стрічок.

—А еротичні?..

—Я вже виріс із того віку.

—Як ставитесь до жіночої статі?

—З великою повагою і любов'ю. У мене є дівчина...

—Чи маєте улюблені напої: віскі, шампанське, джин, світле пиво?

—Алкоголь не вживаю. Я великий прихильник будь-яких соків.

—А різні там «коли»?

—Ні. Інколи можу випити «Спрайт». Але все це хімія.

—І останнє запитання: чого вам не вистачає для повного футбольного щастя?

Андрій замислився і відповів:

—Глядачів. Без них футбол — не футбол. Хоча останнім часом, здається, люди почали повертатися на стадіони. Тут багато залежатиме від нас насамперед. Буде якісна гра, перемоги — заповнюватимуться і трибуни. Зрозуміло, мрію, щоб київське «Динамо» знову виграло якийсь єврокубок і я грав у тому складі. Мабуть, кожний футболіст мріє виступити на чемпіонаті світу. І я — не виняток...

Ми розпрощалися з Андрієм. Він поїхав із Віктором Леоненком на базу, щоб перед тренуванням устигнути зіграти в теніс. А я пригадав, як багато років тому сидів на цій же трибуні і юний Олег Блохін розповідав мені, своєму товаришеві, журналістові-початківцеві, про перемогу динамівських юнаків у французькому місті Круа. Можливо, в цьому є щось символічне. Особисто я не проти, щоб Андрій принаймні повторив спортивний шлях свого видатного земляка. Хай щастить цьому чудовому хлопцеві!

На знімку: Андрій Шевченко (ліворуч) рветься до воріт тернопільської «Ниви».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ХОЧЕТЕ ВИВЧИТИ ІНОЗЕМНУ МОВУ, НЕ ВИХОДЯЧИ З ДОМУ? ВСТУПАЙТЕ В ЄШКО!

ЄШКО - це найбільша школа заочної кореспондентської освіти в Європі з філіями у 8 Європейських країнах. Тільки в СНД вже більш як 200 тисяч чоловік вступили в ЄШКО.

Мовні курси ЄШКО - це:

- **Якісні знання**

50-річний досвід навчання мов за методом ЄШКО показує, що заняття вимагатимуть від Вас всього лише 15 **хвилин на день**. Уроки вміщують необхідну для спілкування граматику, касети з записом допоможуть виробити вимову, а спеціальні типи вправ дозволять легко запам'ятати нові слова.

- **Ваш особистий викладач**

Навчаючись в ЄШКО, Ви не будете самотні: **Ваш особистий викладач**, перевіряючи домашні завдання, допоможе порадами й рекомендаціями.

- **Заклад Вашого успіху.**

Після закінчення курсу ЄШКО, Ви отримуєте **цінне свідоцтво**. Воно відкриє Вам нові перспективи у житті та поліпшить Ваше становище на ринку праці.

УВАГА!

За бажанням можна відразу придбати повний комплект навчальних матеріалів зі знижкою 10%. Разом з курсом Ви отримуєте БЕЗКОШТОВНО суперобкладинку для підручників та футляр до касет.

Заявки посилайте за адресою:

310022, Харків, а/с 248 ЄШКО

Заповніть купон і Ви одержите БЕЗКОШТОВНО пробний урок. Ви самі зможете переконатись, що ЄШКО - це вірний вибір!

Виберіть один з таких курсів:

- "Англійська для початківців"
- "Англійська для середнього рівня"
- "Англійська для вищого рівня" ◄ НОВИЙ!!
- "Англійська для дітей (9-14 років)"
- "Німецька для початківців"
- "Німецька для середнього рівня" ◄ НОВИЙ!!
- "Французька для початківців" ◄ НОВИЙ!!

Матеріали курса друкуються російською мовою. Термін навчання, в залежності від вибраного курсу 9 або 16 місяців. Місячна вартість навчання в національній валюті еквівалентна 4 - 6 доларам США за курсом Національного банку.

ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА КОРЕСПОНДЕНТСЬКОЇ ОСВІТИ

ЄШКО

НАЙПЕРША НАЙКРАЩА НАЙБІЛЬША

Міжнародно визнаний метод

КУПОН НА БЕЗКОШТОВНИЙ ПРОБНИЙ УРОК

Вкажіть назву курсу

Індекс:..........Місто (село)..........

Область..........

Вулиця..........

№ будинку й квартири.......Ім'я і прізвище..........

1068L

РЕАЛІЗУЄМО
мінтай, оселедці, скумбрію,
свіжоморожені, солоні, копчені, рибні консерви та інші рибопродукти.
Тел.: (044) 416-52-65, 212-85-68, 229-31-41
Факс 229-47-66

Шановні акціонери!

Позачергові загальні збори акціонерів АКІБ «Інтелект»

відбудуться 28 червня 1996 року за адресою:
м. Київ-37, Повітрофлотський пр., 31, об 11.00.
Тел. для довідок: 242-08-39.

Порядок денний:

1. Про зміну назви банку.
2. Про змінення юридичної адреси.
3. Внесення змін до статуту банку.
4. Про відкриття відділення банку в м. Києві.
5. Різне.

Рада Банку.

Инновационно-производственное предприятие общество с ограниченной ответственностью «Слайн», Лтд. (г. Днепропетровск, ул. Артема, 86/16) сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение одного месяца по тел. 44-76-88.

Міжнародний фонд «Відродження»

оголошує конкурс на заміщення посади генерального директора МФВ

Зацікавлені кандидати мають подати наглядовій раді фонду опис своєї життєдіяльності (Curriculum Vitae), а також стисле (обсягом до 2 сторінок) викладення своїх поглядів на проблеми побудови відкритого суспільства в Україні та діяльності МФВ у цьому напрямі.

Усі матеріали надсилаються поштою у двох примірниках (українською та англійською мовами) до 15 серпня 1996 року на адресу міжнародного фонду «Відродження»: 254053, Київ, вул. Артема, 46, голові наглядової ради МФВ. На конверті позначте: «Конкурс на посаду генерального директора».

Загальні вимоги до кандидата на посаду генерального директора МФВ

1. Бажаний вік 35—50 років.
2. Вища освіта, бажано вчений ступінь.
3. Досконале володіння українською та вільне володіння англійською мовою, сучасними засобами техніки й зв'язку.
4. Кількарічний досвід управлінської діяльності на керівних посадах, наявність досвіду роботи у міжнародних структурах або навчання чи стажування за кордоном. Уміння працювати в складі великого колективу, здатність гуртувати людей.
5. Відданість ідеї незалежності та демократичного розвитку України.
6. Толерантне ставлення до національної приналежності, релігійних вірувань, політичний плюралізм, поважання прав людини, прав меншин.
7. Широкі й грунтовні демократичні погляди.
8. Добра обізнаність з українською і світовою культурами, фундаментальними ідеями та принципами відкритого суспільства, проблемами, завданнями розбудови в Україні громадянського суспільства, головними напрямами соціально-економічного реформування, пріоритетами розвитку науки, освіти та культури.
9. Комунікабельність, уміння будувати й підтримувати рівні ділові та особисті стосунки з особами будь-якого рангу, суспільного та соціального стану.
10. Відповідальне і самокритичне ставлення до своєї роботи, здатність до самовдосконалення.

Jan & Co

GoldStar
Panasonic TEFAL
SHARP Moulinex
PHILIPS Roadstar

ДИЛЕР В СТРАНАХ БАЛТИИ, БЕЛОРУСИИ, УКРАИНЕ И МОЛДОВЕ

ОФИЦИАЛЬНЫЙ ДИЛЕР GoldStar В ЛИТВЕ

Торговый центр Jan & Co
Офис: Ерфурто 30, Вильнюс 2043, Литовская Республика
Факс.: (8-0122) 45 41 76, 26 94 53
Тел.: (8-0122) 26 85 12, 26 86 27, 26 85 70

ОПТОВАЯ ПОСТАВКА ТЕЛЕ, АУДИО И ВИДЕО ТЕХНИКИ
ПО САМЫМ НИЗКИМ ЦЕНАМ В РЕГИОНЕ, ПРЯМО ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛЯ
МИНИМАЛЬНАЯ ПАРТИЯ - 20 000 USD

Объявляется о ликвидации ЧП «Клио», ю/а ул. Михайловская, 13, р/с 3468902 в Днепровском отд. ПИБ г. Киева, МФО 322142. Заявки дебиторов и кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Херсонской области (325000, г. Херсон, пр. Ушакова, 47) возбуждено дело № 2/4-Б о банкротстве Государственной производственно-коммерческой фирмы «Массео» (325000, г. Херсон, ул. Ленина, 26, расчетный счет 500220 в ОСБ г. Херсона).

Арбитражным судом Луганской области (348016, г. Луганск, площадь Героев Великой Отечественной войны, 3-а) возбуждено дело № 186/10 о признании банкротом малого предприятия «Елена».

Юридический адрес: 349970, г. Горское Луганской области, ул. Коцюбинского, 37; банковские реквизиты: р/счет № 468747 НПК-Банк г. Лисичанск Луганской области, код 13397677.

Целью данного объявления является выявление кредиторов МЧП «Елена», а также возможных санаторов.

Заявления кредиторов и санаторов подаются в Арбитражный суд в течение месяца со дня опубликования объявления о банкротстве МЧП «Елена».

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 758-6 о признании банкротом дочернего предприятия фирмы «Савва Гор».

Юридический адрес: 334200, Крым, г. Ялта, ул. Красноармейская,5.

Р/с 467137 АКБ «Крымбанк» г. Симферополь.

По имущественным вопросам кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбитражный суд Запорожской области (г. Запорожье, ул. Шаумяна, 4) возбудил дело № 5/3-132 от 29.04.1996 г. о признании банкротом рыболовецкого колхоза «Ударники моря», председатель — Матяш Анатолий Артемович (Запорожская область, г. Приморск, ул. Шевченко, 130, расчетный счет № 407229 в Приморском отделении АКБ «Украина».).

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, пр. Кирова,1) возбудил дело № Б6-60 о банкротстве общества с ограниченной ответственностью фирмы «Ченджер» г. Днепропетровска.

Юридический адрес должника: 320070, г. Днепропетровск, ул. Ширшова, 9; р/с 2467315 в Жовтневом отделении АКБ Укрсоцбанка г. Днепропетровска.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б-18/88 от 10.04.96 г. о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью фирмы «Ювтим» (г. Днепропетровск, ул. Курчатова, 6, расчетный счет 5467860 МФО 305686 в АКБ «Югтокомбанк»).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Івано-Франківської області (284000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюндвальська, 11) порушив справу № 471/3 про банкрутство Загайпільського теплотехнологічного підприємства «Загро» ЗТТП «Загро» (285246, Івано-Франківська область, Коломийський р-н, с. Загайпіль, р/р 263205 в Коломийському відділенні Промінвестбанку, МФО 336406).

Всі юридичні та приватні особи, які мають претензії до ЗТТП «Загро», протягом місяця зі дня публікації цього оголошення можуть звернутися до Арбітражного суду Івано-Франківської області.

ГОЛОВНА МЕТА – СПРАВЖНЄ ДИТИНСТВО

Погодьтеся, мало хто з дорослих сьогодні зможе хоч щось розповісти про нинішніх піонерів. А вони є, й живуть активно, цікаво. Тож інформація з перших рук: моя співрозмовниця— Голова Координаційної Ради СПОУ Т. ГОНЧАРОВА.

—Тетяно Валентинівно, розкажіть, будь ласка, про свою організацію.

—СПОУ — це скорочена назва Спілки піонерських організацій України, яка утворилася 21 листопада 1990 року на XI Республіканському зльоті піонерів України у дитячому центрі «Молода гвардія» в Одесі. Наша організація незалежна від будь-яких партій та рухів, об'єднує на добровільній основі як дітей, так і дорослих — уже понад мільйон наших спілчан нині діють у всіх регіонах України. Вона виступає проти політизації дитинства і монополій у дитячому русі. Ми прагнемо, щоб кожний член спілки міг вільно висловити свої думки і погляди, займатися улюбленою справою. Щоб у нашому середовищі панувала дружба, злагода і взаємоповага, спільний пошук істини. А головна ідея нашої діяльності — це захист і відстоювання інтересів дитинства, це орієнтація дітей на цінності прості та одвічні, щоб вони ставали справжніми Громадянами своєї держави.

—Хотілося б дізнатися про більш конкретні добрі справи СПОУ...

—За п'ять років зроблено чимало конкретного. Постійно влаштовуємо для дітей поїздки за кордон. Тільки минулого літа у Болгарії та Словаччині ми оздоровили понад дві тисячі школярів. Протягом зміни, а це 21 день, вони мали змогу дихати чистим повітрям, купатися в морі та басейнах, організовувати походи та різноманітні спортивні змагання, споживати чисті калорійні продукти, спілкуватися і знаходити нових друзів — одне слово, жити нормальним дитячим життям. Проводимо різні творчі фестивалі для дітей-сиріт та дітей-інвалідів, організовуємо змістовний відпочинок дітей у нашому центрі «Молода гвардія». Так, у серпні тут відбудеться вже 5-й Всеукраїнський фестиваль для дітей-інвалідів «Повір у себе». Робимо все, щоб дитина мала справжнє дитинство.

—Чи держава допомагає вам творити благородну справу, і що, на вашу думку, потрібно робити сьогодні у цьому плані?

—Держава є гарантом нашої діяльності. За рішенням уряду ми одержуємо фінансову дотацію на функціонування дитячого центру «Молода гвардія», на видання газет «Зірка» та «Перемена». До того ж Міністерство у справах молоді і спорту підтримує і допомагає реалізувати програми нашої організації.

Але, вважаю, робиться ще замало. Треба докладати всіх зусиль, щоб дитина мала право на безоплатну освіту, на дошкільне та позашкільне виховання, безоплатне медичне кваліфіковане обслуговування, потрібні гарантії допомоги дітям-інвалідам і тим, котрі постраждали від природних катастроф. А для цього потрібен спеціальний закон, бо поки що дитина в Україні залишається без повних гарантій і прав. Вдумаймося: нині 85 відсотків юних громадян України, як стверджують результати досліджень Інституту молодіжних проблем, мріють здобувати освіту за кордоном. Боляче і гірко це усвідомлювати. Ось де обсяг роботи для наших державних мужів.

Але попри все сподіваюся, що урядова програма «Діти України» стане реальною і запрацює на повну силу.

Бесіду вів Олекса ВАЩЕНКО.
Фото автора.

З телетайпу

Український послідовник Страдіварі

Чернівчанин Володимир Солоджук виїхав до Італії, де проведе стажування в школі скрипкових майстрів, яка вже кілька століть існує в Кремоні — на батьківщині славнозвісного Страдіварі.

Володимир працює настроювачем інструментів в обласній філармонії, а весь свій вільний час віддає створенню скрипок. Інструменти, що вийшли з-під його вмілих рук, здобули визнання не тільки на Буковині, але й далеко за її межами. На його залюбки грають як професіонали, так і аматори.

Слава про талановитого хлопця-самоука дійшла до Кремони, найбільш визнані майстри якої запросили чернівчанина на стажування. Кошти для поїздки Володимиру Солоджуку надала чернівецька мерія, виділивши їх зі свого бюджету.

Після закінчення стажування буковинець одержить спеціальне свідоцтво, яке надасть йому право демонструвати свої витвори на різних міжнародних конкурсах і виставках, відкриє їм дорогу на найпрестижніші сцени. І не виключено, що ми станемо свідками змужніння таланту, який прославить Україну так, як свого часу великі Страдіварі, Гварнері та Аматі уславили Італію.

Христофор ГРУША, незалежний оглядач

«Не цілуйте мене, бо я мокрий...»

Завтра ввечері у столичному Молодіжному театрі востаннє в цьому сезоні буде показано комедію «Швейк». Від прем'єри минуло менш як місяць, і ось доводиться прощатись, дай-то, Боже, щоб не назавжди. Адже ця вистава бездомних режисерів Гринишина—Жолдака — у приймах тут, торік на цій самій сцені саме вони показали «Не боюся сірого вовка», теж у кінці сезону. І більше виставу нам бачити не довелося. З тією втратою ми якось примирилися, з цією миритися аж ніяк не хочеться. Бо ніхто не чекав, що це буде так здорово, та й взагалі важко було собі уявити, що на театральнім фронті станеться отакий духовний прорив. Ні до чого подібного жоден з київських театрів навіть не підступався — хоч усі дуже старалися. Старалися визначити місце людяності в нашому нелюдяному світі, світі дикого ринку і війни усіх проти всіх. І ось на тобі — «Швейк»!

Кілька слів — про що це? Про двох лохів, котрі опинилися в ситуації казарми (тюрми, ринку і т. д.) й на кілька годин зуміли залишитися самі собою, тобто дітьми, якими і залишаються лохи на радість усім шахраям. «Не цілуйте мене, бо я мокрий!» — це слова Швейка, він мокрий від сліз, це сльози розлуки з другом, власне, це і є лейтмотивом вистави. Від гашеківського звичного Швейка тут не залишається нічого, окрім загальноулюбленого образу. Усе інше – чиста імпровізація Хостікоєва та Бенюка. Я завжди підозрював, що ці двоє — геніальні актори, але саме у «Швейку» ця їхня геніальність реалізувалася повністю. Ці двоє знаменитих кумів українського театру зуміли сказати щось таке про чоловічі біду і дружбу, чого досі не зумів більш ніхто. Чи не дискредитують вони таким чином дім, у якому працюють обидва — театр імені Франка? Аж ніяк! Бо справжні мужчини завжди роблять свої головні подвиги не там, де живуть, і ніхто їх у цьому не звинувачує...

Ольга ВІТЕР, журналіст

Музика, як старе вино

Її, як старе вино, витримують у музичних архівах століттями, і вона стає безцінною.

В Україні, в Центральній науковій бібліотеці ім. академіка Вернадського, понад 70 років припадали пилом нотні рукописи з колекції родини Розумовських. Колекція складається з унікальних зібрань більш як 1500 друкованих примірників нот, виданих невеликим накладом у XVIII—XIX століттях, і близько 400 рукописів — авторських копій творів композиторів Австрії, Бельгії, Італії, Німеччини, Польщі, Франції, Швейцарії, України і Росії. Деякі твори і рукописи унікальні: композиторів Мангеймської школи Яна Стамиця і 13 інших німецьких маестро домоцартівських часів, деякі напівзабуті твори Йозефа Гайдна тощо.

Музичну спадщину родини Розумовських добула із запасників, відреставрувала і реанімувала київська сім'я скрипалів-професіоналів Валерій та Олена Супрунюки.

1993 року в Києві з'явився камерний ансамбль «Колекція Розумовських». На початку творчого шляху Супрунюки грали скрипковим дуетом. Треба зазначити, що музиканти не зраджують своїй любові до спадщини історичної родини Розумовських й інших творів не виконують. Пізніше в камерному колективі залунав фагот Вадима Цюцюри. Синтез струнних інструментів й басу повніше відображав музичну картину XVIII століття. Ансамбль цілком виправдовує свою назву, бо не лише виконує твори тієї доби, а й відтворює її музичну атмосферу. Музиканти — у відповідному інтер'єрі у білих перуках і «придворних» костюмах, лунає камерна музика тієї історично казкової пори, і глядач поринає у світ вишуканості, витонченості, граційності й духовності.

Завдяки спонсорській підтримці телерадіокомпанії «Солар» кияни змогли почути це тріо у столичному Будинку органної музики. Мабуть відродження колекції Розумовських можливе було лише в контексті відродження української державності. Духовна музична спадщина великих пращурів виявилася співзвучною добі Ренесансу у вітчизняній історії.

Спорт

«Ворскла» вибила 100 очок

Першість України. Перша ліга. 42-й тур: Явір -Кристал — 1:2. Захаряк, 35 — Кобзар, 41, Агарін, 90. Нафтовик — Буковина — 0:1. Минтенко, 36. Хімік (Ж) - Закарпаття — 1:1. Софілканич, 11 — Прус, 55. Поділля — Скала — 3:0. Хоменко, 18, Федорко, 43, Поклонський, 63. ФК Львів — Металург — 2:1. Лагойда, 47, Клименко, 87 — Попович, 77. Верес — СК Одеса -0:2. Мельниченко, 20, Юрченко, 53. Шахтар — Динамо-2 — 2:4. Коваленко, 30, 34, з пенальті — Самойлов, 28, 35, 68, Семчук, 37. Поліграфтехніка — Дніпро — 5:0. Максимов, 50, Зебський, 51, Захаров, 54, 58, Кудлай, 83. Нафтовик — Ворскла — 2:2. Долін, 56, з пенальті, Шажко, 60 — Чуйченко, 8, Ралюченко, 84. Хімік (Сд) - Металіст — 3:0. Таран, 19, Назимов, 80, Гасанов, 89. Матч Сталь — Ратуша не відбувся через неявку гостей.

До земляків у Кременчук «Ворскла» приїхала вже в ранзі команди вищої ліги. Тому футболісти «Нафтохіміка» були не проти того, щоб показати «старшим братам», що й вони не ликом шиті. Навіть пропустивши гол після удару кращого снайпера ліги Чуйченка, господарі не опустили руки. У другому таймі «Нафтохімік» навіть повів у рахунку, та лідер є лідер: Ралюченко «під завісу» зумів звести гру до нічиєї.

Мабуть, це був найпринциповіший матч у турі. Решта команд просто дограють чемпіонат, бо втрачати й набувати більше нічого. І це дуже сумно, адже інтерес до гри втрачають не лише футболісти, але й глядачі. Можливо, ПФЛ вдасться знайти таку формулу проведення змагань у лігах, щоб вона стимулювала команди вести боротьбу до останнього туру та виключала б ганебне для футболу явище — неявки на гру.

Стан команд за два тури до фінішу такий: Ворскла -100 очок, Буковина — 89, Сталь — 80, Поліграфтехніка — 72, Металург — 68, Динамо-2 — 67, Хімік (Сд) -65, Шахтар — 63, Нафтовик — 62, Поділля — 62, ФК Львів — 58, Хімік (Ж) — 58, Явір — 57, Кристал -57, Нафтохімік — 55, Верес — 53, Закарпаття — 46, СК Одеса — 43, Металіст — 39, Дніпро — 22, Ратуша - 17, Скала — 8.

Матчі 43-го туру провадитимуться 25 червня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 344041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311113.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.